

یو حُل می د لاس ورغوی وگوره!

دریمه شعري ټولگه

آصف بهاند

د کتاب ځانگړنې:

د کتاب نوم: يو ځل مې د لاس ورغوی وگوره! (شعري ټولگه)،

شاعر: آصف بهاند،

د خپريدو نېټه: د ۲۰۲۰ کال مارچ

د خپريدو ځای: افغان جرمن آنلاين پورتال

د سرليکونو فهرست

- ۱ - مينه او کرکه ۷ مخ
- ۲ - وطن (۲) ۹ مخ
- ۳ - ځان بندولای نه شم ۱۰ مخ
- ۴ - چورلکي نه پوښتنه؟ (د اوکراين سفر يوه بله خاطره) ۱۱ مخ
- ۵ - دا دی روان يم، در نه لارمه، نور نه راحمه ۱۳ مخ
- ۶ - بنځه که لرم؟ (فرخندي ته) ۱۴ مخ
- ۷ - د انسانيت پر لمن تور داغونه ۱۵ مخ
- ۸ - عرض، بي دفاع فرخندي ته ۱۶ مخ
- ۹ - اختر او باور ۱۷ مخ
- ۱۰ - وژارم که وخاندم؟ ۱۹ مخ
- ۱۱ - لږ مي در ونيسه ساره مي کيږي! ۲۰ مخ
- ۱۲ - دلته نغمه، هلته وير ۲۱ مخ
- ۱۳ - د يو چا د يو نازک خاطر له پاره ۲۲ مخ
- ۱۴ - د اوبنکو خبنتي ۲۴ مخ
- ۱۵ - بي له نيټي، بي پتي ۲۵ مخ
- ۱۶ - ناکام په صبح و شام ۲۵ مخ
- ۱۷ - با اعتبار، خزانه دار ۲۶ مخ
- ۱۸ - بله خوا مه ځه، تاج محل ته راشه ۲۷ مخ
- ۱۹ - لکه زر نوري کلونه ۲۸ مخ
- ۲۰ - او زه روان لکه يو... ۲۹ مخ
- ۲۱ - بيا به پخلا شي که نه؟ ۳۰ مخ

- ۲۲ - د الفت نثر
مخ ۳۰
- ۲۳ - کومه بنگلا نه شته
مخ ۳۱
- ۲۴ - که يې گوري راشه!
مخ ۳۲
- ۲۵ - دورو کې پټه څوکی
مخ ۳۳
- ۲۶ - نا سمه پټه
مخ ۳۴
- ۲۷ - يوه اوږده لار او يو اوږد انتظار
مخ ۳۵
- ۲۸ - څلوېښت چيني
مخ ۳۶
- ۲۹ - د باران په ژبه
مخ ۳۸
- ۳۰ - زما د عمر ديوال د انتظار بنوري چنگ کړی دی نور
مخ ۳۹
- ۳۱ - ټينگار
مخ ۴۰
- ۳۲ - ستا د يادونو زيارت
مخ ۴۱
- ۳۳ - د دوران غميزه
مخ ۴۲
- ۳۴ - لري او نږدي
مخ ۴۲
- ۳۵ - په استننا وطن کې
مخ ۴۳
- ۳۶ - بيننه؟
مخ ۴۴
- ۳۷ - ډار
مخ ۴۵
- ۳۸ - چاوډيدلی مي زړگی دی
مخ ۴۶
- ۳۹ - اور ته به ور گډ او سپيلنی شمه
مخ ۴۷
- ۴۰ - زه ستا په سترگو کې بلنه وينم
مخ ۴۷
- ۴۱ - د انکار استازی
مخ ۴۸
- ۴۲ - مبارک اختر مو؟؟؟ (هلمند، لښکرگاه او اختر)
مخ ۴۹
- ۴۳ - ځواني، زه او ته
مخ ۵۰
- ۴۴ - ما مه دربوله، زه درتلاي نه شمه
مخ ۵۱
- ۴۵ - او د ټولني د سانسور زولني
مخ ۵۲
- ۴۶ - ومي ليدل
مخ ۵۳
- ۴۷ - پوښتنه
مخ ۵۴
- ۴۸ - دا يو خيال دي بدرگه راسره پرېږده
مخ ۴۵
- ۴۹ - د زړه پر سر مي غوته
مخ ۵۵

- ۵۰ - ستا يادونه
مخ ۵۵
- ۵۱ - «لام او ايلينو» او زما څو بيتونه
مخ ۵۶
- ۵۲ - د «کک او زرینه» د هرکلي په پار
مخ ۵۷
- ۵۳ - وژغور
مخ ۶۰
- ۵۴ - که در سره شوم، نو کره به شمه
مخ ۶۳
- ۵۵ - ته دروغجن يې، دروغونه وايي
مخ ۶۳
- ۵۶ - زما يادونه
مخ ۶۴
- ۵۷ - هستي
مخ ۶۵
- ۵۸ - سرې ويني، توري اوبه
مخ ۶۵
- ۵۹ - د رڼا او تيارې لوبه
مخ ۶۶
- ۶۰ - ځواب
مخ ۶۷
- ۶۱ - او لا جگره ويښه ده
مخ ۶۷
- ۶۲ - زه له خپل سيوري نه ډاريم، تنبتم
مخ ۶۸
- ۶۳ - د خيال بن
مخ ۶۹
- ۶۴ - پک زړه
مخ ۷۰
- ۶۵ - اقرار
مخ ۷۰
- ۶۶ - سترې يمه
مخ ۷۱
- ۶۷ - بيوسه ميلمه
مخ ۷۱
- ۶۸ - هر څه چې راځي، اول پر زړه راځي
مخ ۷۲
- ۶۹ - چې زه نه شم په يارانو کې کوزگوری
مخ ۷۲
- ۷۰ - مړه انسانان، رنگي کلاوي مي خوري
مخ ۷۳
- ۷۱ - هر يو چې راځي تر بل بدتر راځي
مخ ۷۳
- ۷۲ - لارمه تقديره، درنه لارمه!
مخ ۷۴
- ۷۳ - ته مي د جنگ کلي کې ورکه کړلي
مخ ۷۵
- ۷۴ - لکه اوبښ
مخ ۷۶
- ۷۵ - ما هم ايسته وار تېگه
مخ ۷۷
- ۷۶ - يو ځل مي د لاس ورغوی وگوره
مخ ۷۷
- ۷۷ - وگوره!
مخ ۷۸

- ۷۸ - لمر ولاړ، سپوږمۍ زغلي او زه زغلم ۷۹ مخ
- ۷۹ - درځه همدا دې بس دي ۸۱ مخ
- ۸۰ - پښتون لالا ۸۲ مخ
- ۸۱ - رنگ به زيره پاڼه کړم، خزان ته به يې وسپارم ۸۲ مخ
- ۸۲ - شپه ورځ ميلمه اوس د ژړا يمه زه ۸۳ مخ
- ۸۳ - يو سړی، اوه سړی، اويا سړی ۸۴ مخ
- ۸۴ - تازه مو پرېښي دي، روان يو په ورستو پسې څو ۸۵ مخ
- ۸۵ - ډالی ۸۷ مخ
- ۸۶ - چوپتيا ۸۷ مخ
- ۸۷ - زما به له خوښي نه زړه درمنډې کړي ۸۸ مخ
- ۸۸ - ستړي نړی ۸۹ مخ
- ۸۹ - انسان، **وينه او مخکه** ۹۰ مخ
- ۹۰ - د ژړا حق ۹۰ مخ
- ۹۱ - کنگل ۹۱ مخ
- ۹۲ - دوه ديوان ۹۱ مخ
- ۹۳ - داسې حال پر ما راغلی، په کې هيڅ نه شومه غلی ۹۲ مخ
- ۹۴ - وړی ميلمه، افغان کوربه ۹۳ مخ
- ۹۵ - د حسن سکه ۹۴ مخ
- ۹۶ - مور ته بريالی دی زموږ قام دې وي ۹۵ مخ
- ۹۷ - چيرې چې کرکه نه وي ۹۶ مخ
- ۹۸ - دا دی باران ودرید ۹۷ مخ
- ۹۹ - څو ورځې کيږي ځنازه يې پر اوږو گرځوم ۹۸ مخ
- ۱۰۰ - ما اړولی د زاړه کتاب زړې ورقي ۹۹ مخ
- ۱۰۱ - د شاعر لنډه بيوگرافي ۱۰۰ مخ

مینه او کرکه

مینه کرکه سره یو خای

زموږ کور ته نن راغلي

نه په مینې سم پوهیږو

نه مو کرکه پیژندلي

پښتانه یو

میلمه پال یو

موږ به ځنگه

د میلمو

د دښنو

قدر یو خای سره وکړو

یو یې اور

بل یې اوبه دي

اوسیدل یې یو خای نه شي

پښتانه یو

میلمه پال یو

اسامه مو وو ساتلی

خان مو بڼه و تباہ کړی

اوس به څه کرو

اوس به څه کرو

مینه کرکه مو یو ځای زړه ته راغلي

بیلولی یې هم نه شو

غورځولی یې هم نه شو

نه په مینې سم پوهیږو

نه مو کرکه پېژندلي

خدایه څه کرو

خدایه څه کرو؟؟؟

۱۱/۱۰/۲۰۱۴

کیف

اوکراین

وطن

۲

زما وطن

لکه بیدیا کی اور اخیستی ونه

زه لاس تر زنی ورته گورم

هیخ کولای نه شم

اور میر کولای نه شم

حان سو خولای نه شم

په رنو گورم ورته

اور میر کولای نه شم

ور ته کتلائی نه شم

۱۱/۱۰/۲۰۱۴

کییف

اوکراین

ځان بندولای نه شم

زه لکه عکس په چو کات کې اوسېدلای نه شم

ځان بندولای نه شم

زه يو شيرام يمه

آزاد يمه

هر خوا گرځمه

لکه وړمي غوندي نرمي غوارم

خوبني غوارم

په غرو رغو کې گرځيدل غوارم

خندل غوارم

آزاد هم اوسيدل غوارم

زه لکه عکس په چوکات کې اوسيدلای نه شم

ځان بندولای نه شم

۱۱/۱۰/۲۰۱۴

کييف

اوکراين

چورلکي نه پوښتنه؟

(د اوکراین سفر یوه بله خاطره)

زه هم پیلوټ یم

خو د اوښکو پیلوټ

مور ته تیاره طیاره د ویر راغلي ده سپاره یو په کي

دا دی د جنگ الوت مو کړی دی کرار نه کینو

دا دی د ویر الوت مو کړی دی خندا نه لرو

خو دي الوت کي مور بقا نه لرو

په دي الوت کي نن هم لارمه ډیر لري، لري

لارمه نن یو نندارتون ته

چي نا ځاپه مي خندا په ژړا واوښتله

چا را ته وي چي دغه ډره گوره!

ما چي کتل:

ور باندي نوم زما د وطن ښکاره شو

سترگي مي بني خلاصي کړي و مي ليدل

هلته د اوسپني په شمار څو اسبابونه ولاړ

يوه چورلکه، څو ټانکونه ولاړ

يو ځیره غر له کومي خوا نه راته

چي دي چورلکي په افغان او په ستان کي ډیر خدمت کړی دی

زه هم زيني ته ور نږدي شومه ور وخته

د ژوند يوه نينه يي منځ کي نه وه

يو يي پیلوټ، څلور دیسانت ځاييدل

زه د پیلوټ په ځای کي کیناستمه

شا و خوا دومره سوچونه او تنی ډیري وي

لکه زما د وطن ویر چي ډیر دی

هماغه یو ځیر غر راته ويل يي:

چي دي چورلکي په افغان او په ستان کي ډیر خدمت کړی دی

زه د پيلوټ ځای کې کرار ناست وم خندا راغله
 او د خندا پټو څپو سره مې مخې ته ژړا راغله
 زړه کې مې ځان سره ژړل او ويل:
 خدمت خو دا وي چې د بم پر ځای گلان وکړي
 خدمت خو دا وي چې سپيره ډاگونه شنه کاندې
 او کليو کې مکتب ودان کړي
 خدمت خو دا وي چې نالوستي هلکان او نجوني
 له لاسه ونيسي بنوونه او روزنه ورکا
 خدمت خو دا وي چې يا هيڅ ور نه شي
 او که ورځي نو آبادي به کوي
 فولاد نه جوړ له دې شاهين نه په څو ځلي تاو شوم
 د ژوند يوه نېنه يې هيڅ يو څنگ کې
 او يا هم منځ کې نه وه
 بنکته او پورته، لاندې باندې
 څلور خوا ته يې د مرگ نېنې وي
 په پای کې پوه شوم چې خدمت څه شی وي
 ورغلم مخې ته يې
 سترگو په سترگو سره ودریدو
 ما وي چې څوک نه شته رښتيا و وايه!
 دې اوسپنيز سطل نه غږ راوړي:
 چې تا خدمت کړی دی
 زه بې هم ومنم دغه خدمت دې
 خو ته رښتيا و وايه:
 تا د خدمت موده کې
 زما د څو تنو ځير پوستو هيواد والو وينه تويي کړله؟؟؟

۲۰/۱۰/۲۰۱۴

کييف

اوکراين

دا دي روان يم، در نه لارمه،
نور نه راحمه

آهاي، آهاي وطنه!

غږ مي در رسي كه نه؟

دا دي روان يم، در نه لارمه،

نور نه راحمه

گرانه وطنه!

غږ مي واوره،

مرور يمه

او لارمه

نور نه راحمه.

ستا شنو ښو ته

ستا کوڅو ته ځناور راغلي

زما نور ستا لمن كي ځاي نه شته دي

هله به بېرته راشم

چي ځناور در ځني تللي وي نور

لمن دي وللي وي نور

۲۰۱۴/۱۲/۲۰

هيدر سليف

ډنمارک

فرخندي ته:

بنڄه ڪه لرم؟

زه مي دا خپلو بچو داسي ڪرمه:
بنائي چي زه به انسان نه یمه،
بل ڄه به یمه،
راته بنڪاره شوه چي زه بنڄه نه،
لرم به یمه،
ما خو په مينه بچي وزپرول،
خو دوي جگپري او بدن مي څيري
او بيا مي خوري په مزه
ځڪه شڪمه شوم په ځان باندي
انسان نه،
كوم لرم به یمه
بل چا نه،
خپلو بچو
گيري او ويري ڪرم او وي خورمه

۲۰۱۵/۰۳/۲۴

هيدرسليف

ڊنمارڪ

د انسانيت پر لمن تور داغونه

هر خوا چې گورم ته يې ته فرخندي،
 هر خوا چې گورمه زه تا وينمه
 ستا د نازک بدن داغونه او د وينو داري
 زه نوروز څه کړم نوي ورځ څه کړمه،
 ستا د ويرونو او زخمونو په کپس کې گير يم،
 د پيغورونو زولني را نه چاپيري دي دي نن،
 د پيغورونو سرو او شنو لښکرو
 منح کې راگير يم الله يادوم
 او لاره ورکه را نه
 د نا پوهی خپسه مي ذهن او ضمير باندي حکمونه کوي
 هره خوا ستا د وينو سره خالونه
 د انسانيت پر لمن تور داغونه

۲۰۱۵/۰۳/۲۴

هيدر ساييف

ډنمارک

عرض

بي دفاع فرخندې ته:

آهای !!!

د لوړو کلو خلکو،

غږ می در رسي که نه؟

دغه دی چغې وهم:

وژني می،

وهي می،

سوځوي می،

خلاصولای می شی؟؟؟

۲۰۱۵/۰۳/۲۰

هیدر سلیف

بنمارک

اختر او باور

چي ماشوم وم، نو ماشوم وم،
 اختر هم را ته ماشوم و،
 ور ته خوئين وم او دري ورځي
 گڏيدم به نڅيدم به
 ما به داسي انگيرله
 چي دا کور کلي او خلک
 ٽول اختر کي خوئين خوشال وي
 خو چي څنگه په چپ پوه شوم، په بني پوه شوم
 بس نو پوه شوم چي دا خوب و
 دا يو خوب و، غولونکي زورونکي
 اختر نه و، خوئيني نه وه
 چيرته لري د جگري اور لگيدلي
 کوم نا مرده زمورن کور ته و راوري
 او زموره هست و بود يي
 په دي اور کي وو سيڅلي
 کور کي وير
 کلي کي وير و
 بنار کي وير
 هيواد کي وير و
 ميندي بوري
 خويندي وراري
 اختر نه و
 خوئيني نه وه
 هره خوا سرخي، سرخي وه
 د سره رنگ بنه پريماني وه
 د سرو وينو بازار تود و

د ژوندون پکي ارزاني وه
 بس وهل وو او وژل وو
 بنه باور، بي باوري وه
 په کي يو خپل او دوست نه و
 ټول دبنمن، دبننه بازي وه
 کور دبنمن و
 ورور دبنمن و
 باغ دبنمن او زهرجن و
 بزگر نه و مخکي شاري
 بنوال و، خو قهرجن و
 نه بنونکي، نه بنوونه،
 نه بي تون و، نه پوهنه
 هر څه اور کي و سيځلي
 د باور غاړه وه غوڅه
 په هر څه بي باوري وه

د ۲۰۱۵ کال د اگست يوويشتمه

هيدر سليف

ډنمارک

وژاړم که وځاندم؟

د ترحم سپين الوتونکي راځي
 د روح آسمان کې مې وزرې وهي
 او زما د ذهن بچيان
 شنو کروندو ته بيايي
 د شعر وزر خوځيري
 پټې منگولي يې راځي زما په لور
 او زما د ذهن د کلا دا زنگ وهلی زنجير
 په بنکلو گوتو شرنگوي په څو ځل
 را ويښوي مې درانه خوبه ځيني
 ځني مې غوري کاندي
 هلته اتن ته د ويښو مې ور بولي پسي
 بيا مې څو ځلي را کشکاري د اتن ليکي ته
 زه يې بنه گورم چې ما آزميي بيا
 او د خندا ژړا پر گډه پوله
 لکه حيران افغان مې و دروي
 زه ځني غورځومه
 اوړم را اوړم د اتن ليکه کې
 ځان سره سوچ کومه
 دا د ژړا که د خندا شيبه ده؟

۲۰۰۱/۰۲/۲۰

فريډريکس هاون
ډنمارک

لږ مي در ونيسه ساره مي كيږي!

زه او ته غلي ناست وو
 زمور په منځ كي د سكوت امپراتور حاكم و
 چي د باران د پيني غږ
 د لوي سكوت كلا را ږنگه كړله
 د باران ورا وه ، را روانه له آسمانه ځيني
 ته بڼه را جوخته شولي
 او په آرام دي و وي:
 لږ مي در ونيسه ساره مي كيږي!

۲۰۱۶/۰۹/۱۳

هيدر سليف

ښمارك

دلته نغمه، هلته وير

پر ما نغمي، پر تا ويرونه اوري
دلته يو راگ، هلته بمونه اوري

کله به راشي، چي ربنٽيا و وايو
دلته خوبني، هلته غمونه اوري

۲۰۱۶/۰۹/۱۵

هيدر سليف

ډنمارڪ

د يو چا د يو نازک خاطر له پاره

سختي سوختي ورمه،
 دا نا دودي د دنيا ورمه
 سپوري ستوغي راغلي،
 بني او بدې د هر چا ورمه
 چا يو وخت راتووي:
 خوانه څه کوي؟

ما وي:

د يو چا د يو نازک خاطر له پاره
 دا دی ناست سترگي په لار يمه

سترگو رپ کي لوی شومه
 هلک ومه، سړی شومه
 ټکنده غرمه شوله
 بڼه پوخ لکه جوارى شومه

بيا يو چا را غږ کړو:

بڼه هوبنيار سړی يي او بيا څه کوي؟

ما وي:

د يو چا د يو نازک خاطر له پاره
 دا دی ناست سترگي په لار يمه

آغه دی يځ راغی، ژمی راغی

سپينه واوره ور سره راغله

پاس پر سر او بریتو مي

آرامه نرمه پريوته

بيا يو چا راغڻ ڪر:

بودا ڇه ڪوي؟

ما وي:

د يو چا د يو نازڪ خاطر له پاره

دا دي ناست سترگي په لار يمه

۲۰۱۴/۰۹/۱۶

هيدرسليف

ڊنمارڪ

د اوښکو خښتې

ستا د نه شتون نوستالژیک یادونه
 رانه تاویري زوروي او خوري مي
 له هر يو ياد سره مي سترگو نه د اوښکو ورا مخ ښکته درومي
 اوس مي له اوښکو نه مانی جوړه ده
 نوستالژیکه مانی
 ستا د یادو ودانی
 او هره ورځ پر دې مانی د خپلو اوښکو يو څو خښتې رډمه

۲۰۱۷/۱۲/۰۱

هیدر سلیف

ډنمارک

بي له نيتي، بي پتي

بي له نيتي، بي پتي
 تا پسي چغي وهم...
 غر کومه...
 چيري بي ته ???
 کوم يو خواب نه اورم
 يوازيتوب او سکوت
 په رسا ژبه راته وايي چي يو سپن هم نه شته
 بيرته راتگ خو دي بيا
 لکه چي ونه شولو
 بي له نيتي
 بي پتي
 ۲۰۱۶/۰۸/۲۲
 هيدرسليف
 ډنمارک

ناکام په صبح و شام

د تاد زلفو سيوري لاندې به آرام وکړم
 کله نا کله نه، دا کار به صبح و شام وکړم
 خير که رقيب راته په هره سا ډيکسي راکوي
 د نه زغملو دي، خو زه به څه نا کام وکړم
 ۲۰۱۶/۱۰/۱۲
 هيدرسليف
 ډنمارک

با اعتبار، خزانہ دار

خپل دا شعر ډوله توري چې هر ځلي لولم، د نوسټالژي په لړو کې مرورل کيږم او ور سره مې د سترگو په کچکول کې څو اوبلني مرغلي هم را ميلمني شي:

د سرو او سپينو، تورو وريځو جگړه
او زه يوازي ورته ناست
يم ننداره يې کوم
پای به يې څه شي لکه زما د وطن
هر څه به پريوزي
په ايرو به واوري
زه به په پای کې د ايرو د وطن
يو وزر سوی مارغه
او د ايرو د کووتو
با اعتبار خزانہ دار به يمہ

۲۰۱۶/۰۹/۱۲

هيدرسليف

ښمارک

بله خوا مه ځه، تاج محل ته راشه

دا لار ازغنه ده
ستا پيني نازکي
دا فکر ځير دی
ستا خيالونه پاسته

هغه لار پريرده
زما گوگل ته راشه
بله خوا مه ځه!
تاج محل ته راشه

چي دي خيالونو او نازکو پينو ته
لارو کوڅو کي گلان و غوروم
د غزل تورو سره سترگي فرش کړم
د زړه په بن کي مي تسل ته راشه
بله خوا مه ځه!

تاج محل ته راشه

۲۰۱۶/۱۰/۱۷

هيدرسليف
ښمارک

لکه زر نوري کلونه

يوه ونه

پاس پرې واوره

ور نه لاندي زه او ته

د لمر سترگه ډيره لرې

او له وريخو سره جنگ کي

زه او ته سره پخلا

او څنگ په څنگ کي

خو واټن مو دومره منځ کي

لکه زر نوري کلونه

۲۰۱۶/۱۰/۲۱

هيدرسليف

ډنمارک

او زه روان لکه يو...

د ژوند پر لويه لاره

څه سيلونه

څه اورونه راغلل

نور شا ته نه شومه تلای

بني کين ته نه شومه تلای

مينه چا غلا کړه

رڼايي شوه ورکه

نور شا ته نه شومه تلای

بني کين ته نه شومه تلای

وراندي اورونه سيلونه راتلل

او زه روان لکه يو...

۲۰۱۶/۱۲/۰۴

هيدر سليف

دنمارک

بیا به پُخلا شي که نه؟

د کلا سیمې ته را و خو گوره
 تش لاس راغلی نه یم
 خومره خوبونه
 ارمانونه مې راوړي در ته
 زړه کې ساتلي در ته
 ما، نه کوم خوب لیدلی
 نه مې خیال وهلی
 ما په رښتیا د ارمانونو یو لښکر راوستی
 تا ته سلام کوي دوی
 او احترام کوي دوی
 زما دا زړه هم یو وېجاړ محفل دی
 کله به راشي که نه؟
 بیا به پُخلا شي که نه؟

۲۰۱۵/۰۶/۰۳

هیدرسلیف

ډنمارک

د الفت نثر

د الفت نثر
 زموږ د کلو
 د باغچو
 د وللو کلو عصاره ده،
 د الفت نثر عاطفه ده

۱۹۹۳/۱۲/۱۹

روسیه

ماسکو

کومه بنگلا نه شته

ز مور انگر ته پسرلی خپله پښې ایلی

سا نیولی

وار خطا راغلی

بڼه په موسکا راغلی

خو ز مور د ذهن د انگر په منځ کې

یو تور کالی

یو تور پگری

د جنګ شپیلی غروي

لا د وپرونو او جگړو لوگی ولاړ

او د لویدلی دیوال گرد په غور کې

څه گونگوسی هم کوي

ز مور په وتره کرونده کې

کومه غوتی او شینلی څه،

ز مور پر شونډو خولو کې

تشه موسکا نه شته

کومه بنگلا نه شته

۲۰۱۷/۰۳/۲۶

کابل

افغانستان

که يي گوري راشه!

زړه مي په اور آليل کيږي

ته يي ويني که نه؟

که دي زرگی دي ننداري ته خوشاليږي

که يي گوري راشه!

اوبنکي يي اور باندي څڅيږي

که يي شميري

که يي گوري راشه!

په هره اوبنکه کي د تا د ميني نيني خاندي

پر اور چي لويږي

اور تيزيږي

که يي گوري راشه!

زما د ژوند د ستيژ د پاسه ډرامه روانه

دي ننداره کي

څوک ژريږي

څوک خنديږي

که يي گوري راشه!

ډرام ژړا باندي پيل شوی، په خدا کي روان

دا دی خنديږم او ژريږم

که يي گوري راشه!

۲۰۱۴/۰۷/۱۱

هيدرسليف

بنمارک

دورو کي پته خوکی

په دغه تک شين بن کي
 دي شا و خوا گلشن کي
 دلته نردي
 تر دغي ونې لاندي
 دا گرد و هلي خوکی گوري که نه؟
 زما او ستا د ناستي خای و، خو ته
 خو ته رانغلي
 زه ولاړ او انتظار پاتي شوم
 دومره ولاړ انتظار
 چي مو د ناستي خايگی
 نور د زمان دورو کي ورک شو
 خوکی يي نه پېژني

۲۰۱۴/۰۶/۱۴

هيدرسليف
 بنمارک

نا سمه پته

ستا به ياديري كه نه

پر دي زاره او گرد وهلي مينه خاي كي ناست وو

تا په خندا، خندا كي ويلي چي زه گران يم درته

هغه خندا، هغه ويل دي څه شول؟

چي نن په څنگ را نه تيريږي

او را گوري هم نه

داسي تيريږي رانه

چي گواكي نه مي ويني

او كه دي و پوښتمه...

په بيا ځلي به را ته و وايي:

آدرس ناسم دي

۲۰۱۴/۰۶/۱۴

هيدرسليف

ډنمارك

يوه اوږده لار او يو اوږد انتظار

يوه اوږده لار له گلونو ډکه
 له گلو ډکه، له يادو مالامال
 او له زخمو مالامال
 ستا د راتگ د ياد خيالو نه ډکه
 د نه راتگ له جنجالو نه ډکه
 زه وم ولاړ انتظار
 خو ته رانغلي پر لار
 هر څوک هر څه په خپله مخه ولاړل
 د انتظار ورا مي رخصت کړله چې رانغلي
 پاتي يو زه شوم له زخمونو سره
 د تا يادونو سره
 يوه اوږده لار او يو اوږد انتظار
 ستا له خيالونو سره
 له سرو ټپونو سره

۲۰۱۷/۰۴/۱۸

هيدر سليف

ښمارک

څلويښت چينې

زما وجود

زما د بچياتو بدن

د وسپنيزو

او د سرپو

د توتو

د وریدلو او زغملو

توان نه لري نور

نور يې زغملی نه شي

نور يې ليدلای نه شي

نه شي کيدای د دغو سرپو پر ځای

ما ته گلان راوړی؟

نه شي کيدای د سرو لمبو بدل کمي

موږ ته شيرام راوړی؟

دغه وجود مې دا څلويښت کاله

څلويښت ځايه سوری دی

او دا هر يو سوری چغې وهي

دغو څلويښت واړو سوريو نه

څلويښت کاله دي وينې راځي

زموږ نيکونو

موږ ته ويلي و بنامار له خولي اورونه باسي

مگر د نن ورځې بنامار يوازي وينې چيکي

رنگ يې سور شوی دی د وینو په شان
 زما له کلي، کور، کاله
 زما له وره او کرکی
 او زما له ځانه څخه
 داسې يې گنم چې ټول جهان څخه
 د وینو بوی خيژي
 زما ماغزو
 او زما سترگو باندي
 د سمندر د څپو شانې سرې، سرې وینې راځي
 او زه يې وینم چې څلویښت چينو نه
 زما د وجود له دې څلویښت سورو نه
 د وینو دارې وزې
 ځکه دا ټوله نړۍ سره را ته ښکارېږي
 او زې داسې گنم:
 چې جهان ټول وینې دی
 او دا نړۍ سره شوي
 او له آسمانه ځني
 د بارانه په ځای سرې وینې راځي
 ښايي آسمان هم وي ټپي
 او په وجود کې يې د وینو دا څلویښت چيني وي

۲۰۱۷/۰۴/۲۱

هیدرسلیف
 ډنمارک

د باران په ژبه

خوشال څه و وي
 خو چا وانه وریدل
 خوشال خپه
 او زړه يې ډک له وينو
 سر په کفن ننه ایست
 او نن يې غږ بيا موږ ور بولي
 اوریدو ته
 خو څوک غوږ نه لري
 په کومه ژبه دغو خلکو ته خبرې وکړو
 نه خو په خپله ژبه پوه شول
 نه د پردی په ژبه
 نه د انسان، نه د هوسی په ژبه
 نه د څارویو، نه ایلې په ژبه
 اوس هم لگیا یو د باران په پسته ژبه
 ور ته بیا، بیا وایو
 چې سر را پورته کړئ له خوبه
 په تعلیم پسې لار شئ

۲۰۱۶/۱۱/۱۵

هیدرسلیف
 ډنمارک

زما د عمر ديوال

د انتظار بشوري چنگ کړی دی نور

زما غوړونه

دا څو ساته،

دا څو ورځي،

دا څو کاله،

يو لوی عمر،

د کوم يو څه د اوریدو په هیله

نور د کونټیا سيمي ته ننوتل

زما دوي سترگي

دا څو ساته،

دا څو ورځي،

دا څو کاله،

يو لوی عمر،

ستا د راتگ دا اوږدې لارې څاري

ما څه وانه وریدل او وانه لیدل

پل دې مالوم نه شولو

ما مي د ژوند خزانه

او د خپل عمر زرین توکي

ستا د راتلو لار کي فرش کړي وو خو،

غږ دې را نغی سولي

د پل بسکالو دې ناورم

او که مي غږ در رسي،

بڼه يې واوره:

زما د عمر ديوال

د انتظار بنوري چنگ کړی دی نور

۲۰۱۷/۰۴/۲۴

هیدرسلیف

ډنمارک

تینگار

چیرته درومي، درسره يم
که رڼا، که تاریکي وي

لکه سیوری دي څارمه
که بیدیا، که آبادي وي

که بوډی شي په شا کړوپه
ماشومتوب او که ځواني وي

په هر حال به جلا نه شم
که آرام، که جانبازي وي

در نه، نه ځم در سره يم
که خپگان، که خوشالي وي

وخت به ځي، ورځي به اوړي
که هجري که ميلادي وي

زه به مينه، مينه وایم
که ځواني وي، که پيري وي

زه بي تل تر تله وایم
که وي پټه، که جلي وي

لاس به وانخلم له تانه
که وي لوره، که سيري وي

نوره ته پوه شه ستا کار دی
که وي رد، که قبولي وي

۲۰۱۷/۰۴/۲۴

هیدرسلیف

ډنمارک

ستا د يادونو زيارت

زما د ککړې تر گومبزي لاندې
 زما د ماضي او حال پراخ پگر کې
 د جنگ جگړو
 وینو لمبو
 ترخو، خوړو يادونو
 د گني گوني شر و شور يو څنگ کې
 ما يو زيارت جوړ کړی
 دغه زيارت،
 ستا د يادو زيارت دی
 ستا د نازونو او نخرو دمه ځای
 زه هره ورځ او هر ساعت نه ورځم
 هره شيبه او هره سا کې ورځم
 هلته زيارت په سر کې
 وچه لکړه باندې
 رنگه دسمال بندوم

۲۰۱۷/۰۴/۲۸

هيدر سليف

بنمارک

د دوران غمیزه

بزرگ کرل کړي، خوبچیان يې وړي
 جولا اوبدل کا، خو دايم لوخ لپړ
 د غرونو خيټې له غميو ډکې
 خو مور د غره لمن کې وړي پراته
 سين له رڼو اوبو نه ډک دی روان
 مور يې تر غارې ورته تېري ناست يو
 دا نا پوهي جفا له خان ده که نه؟
 دغه غمیزه د دوران ده که نه؟

۲۰۱۷/۰۴/۲۹
 هیدرسلیف
 ډنمارک

لرې او نږدې

لمر او سپوږمۍ دواړه يوه ليکه کې
 سره جوړ شوي
 يو او بل ته گوري
 منځ کې ی و اټن بنایي ميليار يا تريليار د متره وي
 خو دوی نږدې بولي خان
 مگر زه، ته هره شيبه څنگ په څنگ
 خو خان ډير لرې گڼو

۲۰۱۷/۰۵/۰۳
 هیدرسلیف
 ډنمارک

په استتتا وطن کي

نور لاره خلاصه ده، زه تلای نه شمه
لاس پښني وهم، خو څه کواي نه شمه
څه چي تيريري، پر وطن او خلکو
ليدل يي څه، لا اوريدای نه شمه

۲۰۱۷/۰۵/۲۳

لندن
انگلستان

بيننه؟

تا زما په بن کې د گلانو پر ځای
 ازغي ځوزان وکرل
 ډير مځيلان وکرل
 بيا دې سيلاو د وينو راوسته پر دغه گلشن
 بيا لور په لاس شوي لو دې گډ کرلو د هر يو بدن
 نه دې لاس پرېښودل،
 نه پښې او نه سر
 ته شوي د غاړو لوگر
 کرکه دې وکرله
 ته شوي د کرکو بزگر
 بيا دې د کرکو درمندونه جوړ کړل
 حاصل دې واخيست د کرلي فصل
 ته کرونگر د کرکي
 ته يې لوگر د غاړو
 چې تا وژلي،
 آ دې شميرلي؟
 د تا هر پل لاندې سرونه فرش دي
 دومره سرونه چې له شمير وتلي
 د تا د ږيري هر يو تار کې ارواکاني زانگي
 دومره ارواوي چې له چغونه يې
 د دغه کلي، پورې کلي ټول عالم په عذاب
 خو اوس آرامه فارغبال را روان

په هسکه غاړه، نرمه ژبه وايي:
د نارنج بڼ ته مي چې اور ورته کړ
د نارنج بڼ کي چې گلان لمبه شول

له سوځيدو او وريټيدو نه يې بښنه غواړم!!؟

۲۰۱۷/۰۴/۳۰

هيدرسليف
ډنمارک

حکمتيارد يکشنبې په ورځ چې د ۲۰۱۷ کال د اپرېيا دېرشمه وه (د ۱۳۹۶ کال د غويي لسمه) يوي غونډې ته وويل:

پر جلال اباد زمونږ بريد تېروتنه وه...

<http://www.bbc.com/pashto/afghanistan-39761563>

ډار

هيڅ شي نه

او هيڅ شي نه

ډار به زه و نه کړمه

مرگ ته به هم وخاندم

ويړه مي ده دي نه چې

پر به شمه داسي يوه بريد کي زه

پاتي به شم داسي يو خريد کي زه

تير به کړمه ژوند په يو گلشن کي زه

مړ به شمه داسي يو وطن کي زه

چيري چې قيمت د آزادي نه به

مزد د قبر کن ډير وي

قبر به هم نه لرم

کري بڼه به هير وي هير

بيا به هر څه تير وي تير

۲۰۱۷/۰۶/۰۵

هيدرسليف
ډنمارک

چاوديدلي مي زرگي دي

مورہ جنگ کي زيڙيدلي
 مورہ جنگ کي لوبيدلي
 مورن جگره ده اوريدلي
 مورن جگره ده بيا لوستلي
 مورن جگره ده خپله کري
 اوس د جنگ جغرافيه کي
 سر گردان او لاس تر زني
 خپله نه لرو خبره
 تل له بل نه اوريدلي
 مورہ لنډه وه نيولي
 اوس تر لري رسيدلي
 خپله نه لرو خبره
 بس له نورو اوريدلي
 نور څه نه شته بس جگره ده
 دا زمورن له نا پوهي نه
 جهالت نه ده راغلي
 او له بل را رسيدلي
 مورن د جنگ جغرافيه کي
 زيڙيدلي او تم شوي
 اوس د جنگ جغرافيه کي
 بل څه نه شته
 جنگ ده، وینه او مرگي دي
 چاوديدلي مي زرگي دي

۲۰۱۷/۰۶/۰۵

هيدرسليف
 ښمارک

اور ته به ور گڏ او سپيلني شمه

څه وکړم او څه وکړم
 هلته يو ناکام ژوندون
 دلته په هر گام زبون
 چيري دي د څنو شرق
 دلته مي د زړه چاودون
 ټول ژوند د پولی يو پرق
 گورمه د زړه د وینو سور سبق
 هلته په وطن کي د دښنه لښکر
 دلته په بيلتون کي په هر پل ضرر
 لري نه، نږدي به ليوني شمه
 اور ته به ور گڏ او سپيلني شمه

۲۰۱۶/۰۲/۰۸

هيدرسليف
ډنمارک

زه ستا په سترگو کي بلنه وينم

ته وايي څه
 او زه ځم
 خو په ياد ولره چي
 بېرته راگرځمه راځم وره ته دي
 زه ستا په سترگو کي بلنه وينم
 ستا د بنو لښکر ټول خاندي
 په يوه خوله وايي:
 ته چيرته مه څه چي باران وربري

۲۰۱۷/۰۶/۲۳

هيدرسليف
ډنمارک

د انکار استازی

څه څپهاری

څه بنکالو تر غور شوه

ما ته آشنا غوندي وه

له ځايه پورته شوم چي ومي کتل

ته را روانه وي په ناز او خيال کي

زما بانيه، زما لاسونه ټول وجود سلام شو

خو تا د ستروگو په وړه خوځيدا

د خپل انکار استازی وليرلو

۲۰۱۷/۰۶/۲۲

هيدر سليف

ښمارک

مبارک اختر مو؟؟؟

(هلمند، لښکرگاه او اختر)

زما د ذهن انگر

له جنازو نه ډک دی

ویني رواني دیوالونه سره دي

مخکه هم سره او آسمانونه سره دي

آ دي زلمیان په هدیره کي جنازو ته ولاړ

خپلي نیولي روژي

د خپلو اوبنکو د قطرو

په ترو شوبي ماتوي

میندي گریوان خیري

وینسته شکوي

او چغی وهي

پلرونه غلي، غلي گوري

او هیخ هم نه وايي

خو په غورو کي یي بنکالو د لوی ویر

لکه لرم خو ځل نیشونه وهي

د ژوندون ځلي یي رنگ شوي

او گردو کي یي شیبی تیروي

بیا کوم څوک ور و وهي

او ور ناري کړي:

مبارک اختر مو؟؟؟

۲۰۱۷/۰۶/۲۴

هیدرسلیف

ښمارک

حواني، زه او ته

دلته په وير تيريري
 په تا به څنگه وي اوس؟
 حواني خو بيا نه راځي
 اوس مي د وير څپو ته وسپارله
 په خونري سيلاب كي
 د حوانی څه حال به وي؟
 زما به څه احوال وي؟
 په تا به څنگه وي اوس؟
 حواني خو بيا نه راځي
 اوس مي د وير څپو ته وسپارله

۲۰۱۴/۰۹/۱۳

هيدر سليف
 ډنمارک

ما مه در بوله

زه در تلای نه شمه

زه یخ وهلی غوریدای نه شمه
 د تا په لوري زه در تلای نه شمه
 د سمندر خنډې ته
 عاشقانه منډې ته
 دغې دنیا ته مه در بوله
 زه در تلای نه شمه
 زه یخ وهلی غوریدای نه شمه
 زه له زگیرو نه پک یم
 او د تپونو باران اوري پر ما
 له درد او غم مالامال
 دغه هر څه مې په هر گام نه پریردي

هیڅ ځای آرام نه پریردي

ځکه مې:

د سمندر خنډې ته

عاشقانه منډې ته

دغې دنیا ته مه در بوله

زه در تلای نه شمه

زه یخ وهلی غوریدای نه شمه

۲۰۱۷/۰۵/۱۶

انتالیا

ترکیه

او د ټولني د سانسور زولني

د دوو ميينو منځ كې

څه نا ويلي توري

د سترگو جنگ كې سره وويل شول

دا نوی نسل يې مسيژ بولي

خو هغه تير نسل يې

د سترگو جنگ بولي او وايي پسي:

زموږ د ميني كيسې پاتي شولي

او د ټولني د سانسور زولني

زموږ د نسل په نصيب دي او بس

۲۰۱۴/۱۰/۲۵

هيدرسليف
ډنمارك

ومي ليدل

د غرور پيغله، چې ما ليدله

نه ايليدونکي، روانيدله

تور پيکي باندي

دا لوبيدله

د باد څپو کي، چې مي ليدل بيا

مغروه پيغله د بارانه وه

سختو پيچومو، پاس له آسمانه

له ډير، ډير پاس نه

بنکته راتله

او زما د کلي

رواج ايل کړي

پيغله په جبر

د گور تيارو ته

روانيدله

۱۳۷۲/۰۹/۲۶

ماسکو

روسيه

پوښتنه

ستا په لیدو
 د سترگو تنده ماته
 په بیرته تلو دې
 زره نینې، نینې شو
 ولی ته راغلی
 او په بیرته تگ دې
 زما په زره کې سور انگار پریښود
 زما خیالي جنت دې
 په یو اورتون بدل کړ؟

۲۰۱۷/۰۷/۰۷

هیدرسلیف
 ډنمارک

دا یو خیال دې بدرگه راسره پریږده

چې ته لارې

او په نه راتگ دې پوه کړم
 لکه تیره، لکه غر هسې شوم غلی
 ما وې هر څه لولپه شول، هم دا کلی
 ژبه لال شوله، گونگی شوم
 په چرو سوری، سوری شوم
 چوپتیا راغله را نه تاو شوه
 له هر څه سره پردی شوم
 خو ته نور څه ما ته مه کړه
 بس وروستی مهرباني دې پر ما وکړه
 دا یو خیال دې بدرگه راسره پریږده
 که دا و نه کړې،
 نو پوه شه، لیونی به شم
 سپانده سپیننی به شم

۲۰۱۷/۰۷/۱۴

هیدرسلیف
 ډنمارک

د زړه پر سر مي غوته

زما د زړه درزا کي ستا سندرې
ستا د يادونو ورا راځي هر ساعت

احساسومه يي

ويلاي نه شم

زما احساس بي ژبي

څنگه يي حال و وايم

د زړه پر سر مي غوته

ټولي خبرې پاتي

۲۰۱۷/۰۷/۱۹

هيدرسليف

ډنمارک

ستا يادونه

چيرته کوم کلي

په کوم ښار

او غره کي

ستا له يادو سره خوشاله ومه

گرد را نه تاو

لکه د کلي دا واړه ماشومان

زه پکي خوشال او حيران

۲۰۱۷/۰۷/۰۳

هيدرسليف

ډنمارک

«لام او ايلينو»

او

زما څو بيتونه

اوس مي په ياد نه دي چې د ليوال صاحب د «لام او ايلينو» منظومه مي څنگه په پښتو ژبه پښتو کي تر لاسه کړه، خو چې څنگه په لاس راغله، يوه کاپي مي ورنه واخيسته چې اوس هم راسره ده. وروسته له «هوسۍ» او «ارشاک او اوشاس» نه، «لام او ايلينو» د ليوال دريمه منظومه ده. ما هوسۍ لوستي وه، «ارشاک او اوشاس» مي يې تر اوسه هم نه ده ليدلي، خو «لام او ايلينو» مي له کاپي کولو سره سم کور ته راوړه، په فارغ وخت کي ورته کيناستم او تر پايه پوري مي له نظره تيره کړه. ذهن مي قانع نه شو او د بيا لوستلو هيله مي په زړه کي غوټه کړه. د بيا ځلي لوستلو په ترڅ کي مي د کاپي کړي متن په حاشيو کي د «لام او ايلينو» د ځينو بيتونو انځورونه چې خوبيدل، نو په هماغه مفهوم مي بيا ځلي د مثنوي په قالب کي ليکل. څو ځايه مي دغسې منظوم يادداشتونه واخيستل، منظومه مي تر پايه ولوستله، چيري مي د نورو کتابونو په منځ داسي ايښي وه چې ليدل کيده نه.

د څلورو، پنځو کلونو په ترڅ کي مو دوه ځايه کيده وکړه، نور هم کتابونه او کاغذونه سره گډ وډ شول او «لام او ايلينو» داسي رانه ورک شول لکه له افغانانو نه آرمي. آغه بله ورځ مي بيا پيدا کړل، پاني مي سره واپرولي او خپل ليکلي بيتونه مي په حاشيو کي تر سترگو شول، ما هم نور و نه غځول او دا دی هغه څو بيتونه ستاسو په مخ کي بدم:

په مرمړ کي ايلينو چې راښکاره شوه
بل څه نه وه بناپيري ماه پاره شوه

دواړه سترگي يې راجور، دواړه عالم کړ
بل څه نه شوه اور يې پوري په ماتم کړ

لام ولاړدی حيران گوري هرې خوا ته
موندی نه شي کوم يو دم دغي بلا ته

وايه څه خدای رانغښتلي ستا خيريه کي
چي يې ټول جهان حيران دی ننداره کي

د ښکلا يو لوی لښکر خو بنديوان دی
دغه تيري بيا ځلي ورته زندان دی

وايه راز يې راته وايه چې ژوندی کړم
گني ځان به دغو غرونو کي زندی کړم

دغه هر څه به دي پښو ته په سجده کړم
که مړ نه شوم، نو پوره به دا وعده کړم

ستا ښکلا نه ده، بس نور د لوی سبحان دی
ته وا هر څه کي خور شوی لوی رحمان دی

د «کک او زرینه» د هرکلي په پار

زما د گران دوست، زما د خوبني ور شاعر او قلموال، بناغلي غفور لیوال د نوي منظومي «کک او زرینه» بنکالو اوریدل کيږي. د لويي نيکمرغي ځای دی چې د لیوال صاحب د «کک او زرینه» په خپریدو سره به له یوې خوا د پښتو شعر خزانه بډایږي او له بلې خوا د هیواد د تاریخ په دې حساسو شیبو کې چې بنکاره دوښمن مور ته خپل طبعي حق هم نه راپریږدي، لیوال داسې یو تاریخي واقعیت، د هنر په مټ او د شعر په ژبه د درنو هیواد والو مخې ته ږدي.

زه همدا اوس، د همدې کرښو په وسیله د «کک او زرینه» د بشپړیدو او خپریدو مبارکي لومړی لیوال صاحب ته او بیا د پښتو ادب او افغانستان ټولو خواخوږو او مینه والو ته وړاندې کوم.

ما له دې نه مخکې د بناغلي لیوال دوي نورې منظومي «هوسی» او «لام او ایلینو» لیدلې او په خورا مینه او دقت می یو ځل نه، څو، څو ځلي لوستي هم دي.

د ۲۰۱۷ کال د جولای په شلمه می د فیسبوک پر پاڼو ولوستل چې «کک او زرینه» هم د بشپړیدو پړاو ته ور نږدې ده. دا **زیري** بناغلي لیوال په دې تورو سره مور ته را ورساوه:

«چې د تاریخ په روایت مو نیکونو څنگه د هیرمند اوبه ساتلي او د گاونډیو په وړاندې یې د دغه سیند ساتنه کوله، تاسو به یې د (کک او زرینه) یا ساکستان په منظومه کې ډېر ژر ولولئ (ان شالله).

د دې منظومې لس سلنه کار پاتې او نور مي بشپړ کړی دی.

د ساکي پرتم په څپو کې ورځ په ورځ ډوبيرم او په حيرانتيا، حسرت او افسوس گورم، چې زموږ نيکونه تر مور هوبنيار وو، هغوی تر مور ډېر زموږ د روانو اوبو پر اهميت او ارزښت پوهېدل. د ساکانو اووه - سره دوښمنې خپلځانې - د هيرمند د اوبو ساتنې په پار، سره يو ځای شوې او په خپلو کې يې مرگ ژوبله پرېښوده.

خو، ولې مور، اوس، د څرد په دې زمانه کې دومره هوبنيار او مېړني نه يو؟»

او يوه ورځ وروسته (۲۰۱۷ کال د جولای يوويشتمه) يې بيا **داسې** وليکل:

«... او منظومه بشپړه شوه، تر دې وروسته يې پوښتنه له خپرونکي (ناشر) څخه کوي، دا يې هم د پای څو کرښې:

...سمند ځي په منډه، منډه تر هيرمنده
چې د عشق نوی داستان ورته بيان کړي
په خوږو څپو ماړه دوه مينان کړي
هيرمند مست دی، هيرمند غاړې، غاړې غورځي
هيرمند خپلو مېلمنو ته لارې څاري
هيرمند تږی دی، چې راشي دوه مينه
د څپو تندي يې کېږدي پر لمنه
پېړۍ وشوې چې هيرمند څپې، څپې دی
مست، سرکشه، ډک له شوره، له هيپته
سيند د کک - زریني عشق ته سلامي دی
له هغه وخته تر ننه لا جاري دی.»

او په داسې يوه حساسه شيبه کې دا کار کيدونکی دی چې دوښمن غواړي ټول هيرمند ونغري، تر ستوني يې تير کړي او کوربان په ټکنده سره غرمه کې تږي پرېږدي. سره له دې چې په شاعر امر کول او يا دستور او فرمايش ورکول نا سم کار دی، خو زه له ښاغلي ليوال نه عاجزانه هيله کوم:

هر څومره چې ژر کيدای شي دا منظومه دې چاپ او تر لوستونکو پورې ورسوي.

ما په فيسبوک کې د دې خبر په کامنت کې غوښتل چې دوي جملې وليکم، ومې هم ليکلي، خو په تيروتنې سره دا دوي جملې را نه جلا، جلا پوست شوې. هغه دوي جملې دا دي:

چې بيا يو ليک ليکم نو کله به وي
اوس به يې نه ليکم په زړه مې دې وي

خو لږ شيبه وروسته مې دا ليک هم په نثر وليکه او هم مې د شعر په ژبه. لومړی يې نثر او وروسته به يې شعر تاسو درنو لوستونکو سره شريک کړم:

فکر کوم تاسو د ښامار پر سبک روان ياست، تاسو مو له فکر او قلم نه د نوي زماني ښامار جوړ کړئ، داسې ښامار چې خلک او وطن د خپلې خولې د ځانځانې په اور ونه سيځي، بلکې د خپلې خولې اور د دښمن پر لور ورسم کړي او د «هوسی» آزادي وساتي، د «لام او ايلينو» بلورستان وژغوري او ساکستان وژغوري، افغانستان وژغوري!

ته آزادي د يو انسان وژغوره

لام، ایلینو بلورستان وژغوره

متي دي بد و هه تکره شه ور ته
ساکان، هیرمند او ساکستان وژغوره

پرینبردي چي د ساکستان ويني او اوبه د دښمن ستونی لوند کړي.

دا مي هم شعر:

ته يو ليوال د اسطورو، د شعر
تا د هوسی سا، قدمونه انځور
بيا په قلم دي تیره و تورله
د سنگ تراش څیره دي وايستله
لام ایلینو دي په کي ودرول
وچو ډبرو کي دي و خوځول
زماله لام نه ایلینو خوښه ده
له ایلینو نه مي لام نور هم خوښ دی
اوس دي د «کک، زریني» لار څارمه
سترگي په لار یمه او پيار څارمه
چي بيا يو ليک ليکم نو کله به وي
اوس به يي ليکم چي په زره مي نه وي
او تانه هيله مي همدومره ده بس:
صرفه ونه کړي په هيڅ څه او خپل وس
خلک را پورته کړه پارسيانو مخ ته
د دوی او نورو دښمنانو مخ ته!

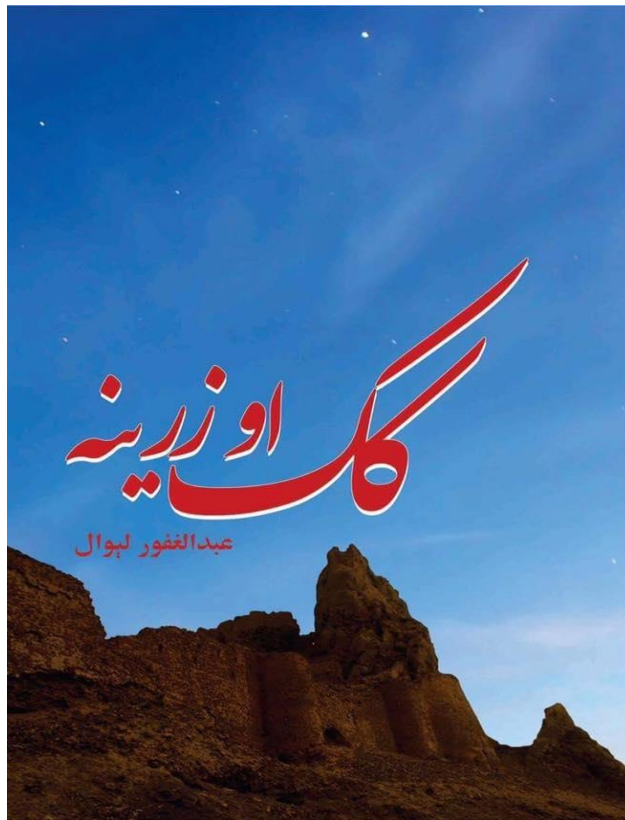
۲۰۱۷/۰۷/۲۱

هیدرسلیف

ډنمارک

وژ غوره
(غفور لیوال ته)
د
«کک او زرینه»

د راتگ له پاره ډالی

يوه لنډه [مقاله](#) او دا څو توري مي د يوې څلوريزې په قالب کې، بناغلي غفور لیوال ته په خطاب کې، څو ورځې مخکې د ده، د «کک او زرینه» د راتگ د بنکالو په پار لیکلي وو. دلته يې له تاسو درنو لوستونکو سره څلوريزه د «وژ غوره» تر سر لیک لاندې، په جلا ډول شریکوم:

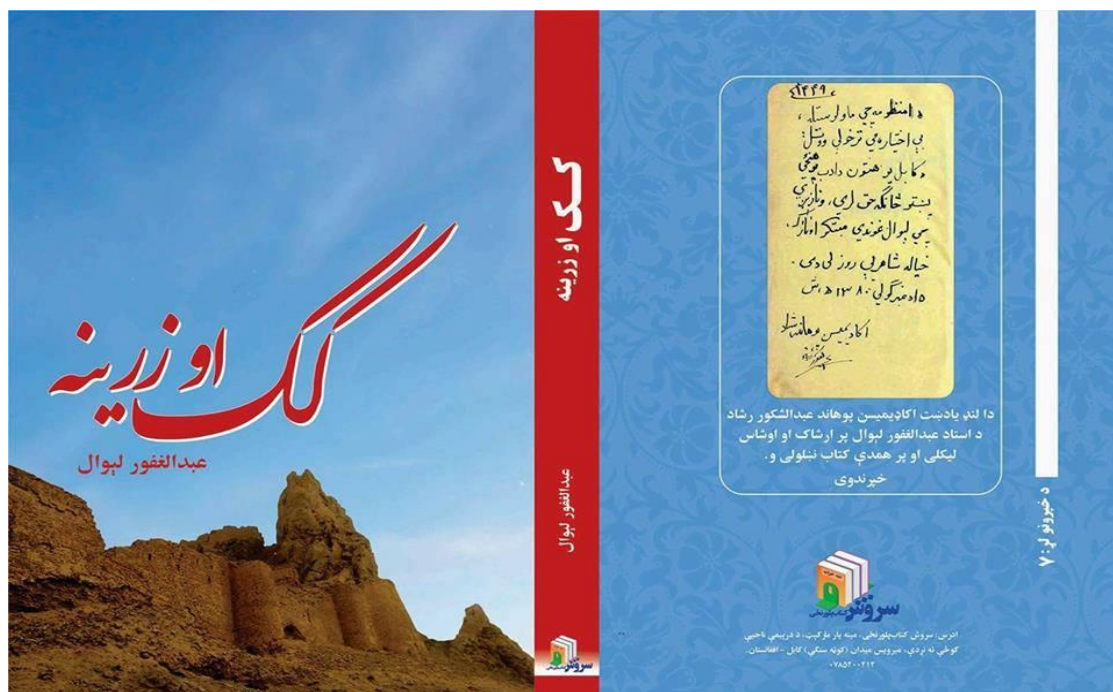
وژغوره

ته آزادي د يو انسان وژغوره،
لام، ايلينو بلورستان وژغوره
متي دي بد و هه تکره شه ورته
ساکن، هيرمند او ساکستان وژغوره

۲۰۱۷/۰۷/۲۱

هيدر سليف
ډنمارک

«کک او زرینه» مو په کورونو کې
مینه د وطن دې وي په زړونو کې

له یوې میاشتې را په دې خوا د بناغلي غفور لیوال د نوي منظومې (کک او زرینه) د بشپړیدو او چاپیدو خبرې کیدې. کله چې یې د بشپړیدو خبر په میدیا کې خپور شو، د موضوع د مهموالي او له روانو سیاسي اړو دور سره یې اړوندتیا ته په کتو سره ما (آصف بهاند) د ۲۰۱۷ کال د جولای په ۲۳ مه نیټه، د گران لیوال د «کک او زرینه» د منظومې د بشپړیدو د هرکلي په خاطر «د کک او زرینه د هرکلي په پار» تر سرلیک لاندې یوه لنډکې مقاله خپره کړه. هلته مې له بناغلي لیوال نه هیله کړې وه چې څومره ژر چې کیدای شي، دا اثر باید خپور شي او تر لوستونکو پورې ورسول شي. له بناغلي لیوال او خپرندويي ټولني څخه مننه کوم چې ډیر ژر او په وخت یې دا کار تر سره کړ.

بناغلي لیوال د ۲۰۱۷ کال د اگست پر اتلسمه نیټه په خپله فیسبوک پاڼه کې د خپلې نوي منظومې «کک او زرینه» د خپریدو په اړوند داسې ولیکل:

«د خپلواکۍ مبارکې ورځې ته زما ډالۍ:

او بالاخره انتظار پای ته ورسېده،

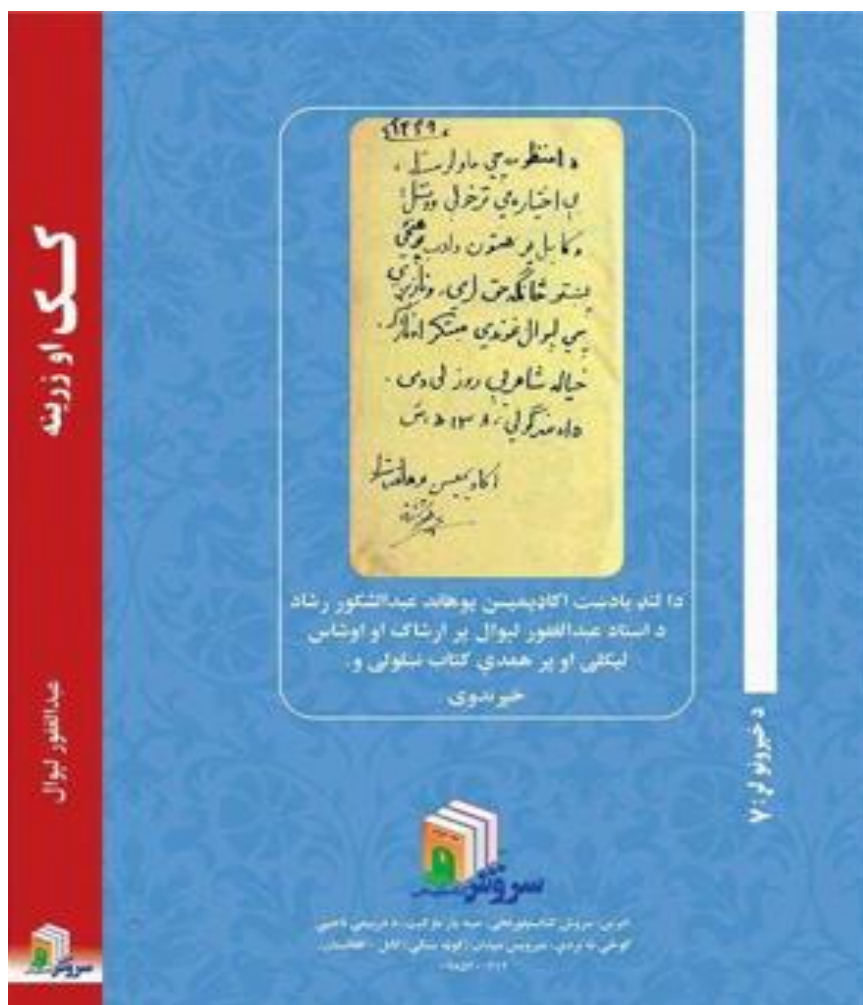
"کک او زرینه" له چاپه راووته،

دا منظومه، نه د دې لپاره، چې ما لیکلي، بلکې د افغانستان د خپلو اوبو لپاره، د هیرمند (هېلمند) سیند لپاره راباندې گرانه ده، دا منظومه زموږ د نیکونو د مېراني ډېرې کیسي لري: څنگه هغوی ترخپل منځه جگړې پرېښوي او د خپلو اقتصادي سرچینو د ساتنې لپاره سره یو شول،

څنگه زموږ نیکونو د خپلو عزیزانو له وژنو څخه کرکه درلودله، څنگه یې د مېرمنو عزت ساته او په مشرۍ یې منلې، څنگه یې تر دوه زره کاله پخوانۍ زمانه کې سیاسي شعور وپېس و او... دا منظومه همدا اوس هم مور ته لار رابښي، چې له روان کړکېچه ځان وایستلای شو. دا کتاب له سروش کتاب پلورنځي څخه په پراخه پیمانه تر لاسه کولای شئ او ژر یې په ولایتونو او بهر کې هم لاسته راوړلای شئ. پر کک او زرینه ستاسو د هراړخیزو تبصرو په هیله!

په خپله یاده مقاله کې مې ښاغلي لیوال ته په خطاب کې د نورو خبرو تر څنگ د شعر په ژبه هم یو څه لیکلي و. دا دی اوس چې «کک او زرینه» منظومه خپره شوه او د لوستونکو په لاس ورغله، کوم شعر چې ما د کک او زرینې له پاره لیکلی و، مخکې راوړل شو، دلته یوازې خپل یو بیت چې همدې کک او زرینې ته لیکل شوی دی، راوړم:

«کک او زرینه» مو په کورونو کې
مینه د وطن دې وي په زیرونو کې

که در سره شوم، نو کره به شمه

لکه د سیوري در سره به شمه
که در سره شوم، نو کره به شمه
په هیڅ حالت کې به دې پرېنږدنه
که شوي نا چاره، نو اسره به شمه

۲۰۱۷/۰۷/۱۵

هیدرسلیف
ډنمارک

ته دروغجن یې، دروغونه وایي

که زه د تاله پاره
پاس له آسمانه ځني
سپورمی هم بنکته
لاندې راولمه
ته به بیا، بیا و وایي:
ته دروغجن یې
دروغونه وایي

۲۰۱۷/۰۸/۰۶

هیدرسلیف
ډنمارک

زما يادونه

د ککړې له گومبزي مي يادونه
 نه راوړي که هر څو تنگه ده خونه
 زه له خپلو يادو څو ځل تېښتيدلی
 دوی راپسي دي، لکه موج، پسي موجونه
 له هر ياد نه مي بلا راته ده جوړه
 دغه هره بلا نور خپل لري وروڼه
 هر گرځني کي لښکر، لښکر ولاړ وي
 د بلا بچيان يو لاس وي په چمونه
 ما ويل خپل يادونه وسيزم په اور کي
 مگر اور يي بلوي راته اورونه
 زما يادونه که رنگه که تور و سپين دي
 راته ليري هره سا کي نور توروڼه
 تېښته چيري په کوم لوري ځيني وکړم
 چي دنيا له بلا ډک په قدمونه
 هڅه هاند مي د خلاصون ځيني ډير وکړ
 په ليکلو مي ډک کړي دفترونه

۲۰۱۷/۰۸/۱۲

هيدرسليف
 ډنمارک

هستي

دا مي ژوند، دا مي هستي ده
 دا مي خوند، دا مي مستي ده
 دا مي هر څه دي نور نه شته
 هم قوت، هم مي سستي ده

۲۰۱۳/۱۱/۱۲

هيدرسليف
 ښمارک

سري ويني، توري اوبه

(د بلک واتر ماموريت)

کور ته مي راغلي
 وي دي مرسته کوم
 خو ما ليدل چې په لستوني کي دي
 کوم څه پټ کړي وو
 او نه دي ښودل
 په خپل دلدار پسي دي منډې وي بس
 او په دي منډو کي دي
 زه هم تر پښو لاندې کړم
 ستا د اسونو تر سُم لاندې
 ښه ځب، ځب شومه
 او سره وښه مي تويي شوله
 اوس بيا راغلي يي او وايي راته
 چې زما دا ځب، ځب بدن
 او زما په سرو وينو رنگين مات اندام
 تورو اوبو سره رامینځي
 پاکوي مي بيرته؟

۲۰۱۷/۰۸/۱۱

هيدرسليف
 ښمارک

د رڼا او تیاری لوبه

شا و خوا تپه تیاره وه
 ستا خیال چې را میلمه شو
 د زړه خونه می رڼا شوه
 پخوا یو سره عادت وم
 او اوس دواړه را ته ناست دي
 ناست لا څه، چې راته ملاست دي
 یو او بل سره لوبیږي
 لوبه پریږده، لا جنگیږي
 اوس حیران یمه ډاریږم
 که ونه وایم شریږم
 که یې وایم شرمیږم
 تور او سپین نه زه کړیږم
 دې تیاره او دې رڼا کې
 دغه شور او دې غوغا کې
 د رڼا او تیاری لوبه
 دوی کې هسی نه شته سوبه
 ټول یې بوتل تر آشوبه
 زه یې هم کړمه سرکوبه
 که می سترگی رانه واخلي
 هی توبه می له وړندتوبه

۲۰۱۴/۰۵/۱۰

هیدر سلیف
 ښمارک

خواب

زما زره هم ټپي شوی لکه تا
شل بي نه کړي، که هر څه وکړي بي ما
ورشه وگرځه عالم پسي ريز مريز کړه
خواب يي ما سره دی نه شته له بل چا

۲۰۱۴/۰۴/۰۴

هيدرسليف،
ډنمارک

او لا جگړه ويننه ده

چي د جگړي ويننتيا اوږده، پسي اوږده ولي شوه؟
غير يي سريري نه، توده او پسي توده ولي شوه؟

زما اميد و چي باغچه له گلو ډکه وي تل
خواري مو ډيره په کي وکړه، خو سپيره ولي شوه؟

۲۰۱۷/۰۶/۲۱

هيدرسليف
ډنمارک

زه له خپل سيوري نه ډاريرم، تښتم

تورو تيارو د خپل ضمير كي گير يم
 د څو خوبونو او فکرو اسير يم
 زما د ذهن تور بچيان رانه چاپير دي
 او بلاوي مي خوري
 له لوبو مندو نه هم پاتي يم
 راپسي وايي چي ځانساتي يم
 داسي پخوا نه ومه
 ډير څه مي خپل وو، يکتنها نه ومه
 تانده ځوانی كي به مي شرفنده کاکل وهلو
 بل به که يو څرخ و واهه، نو ما به شل وهلو
 اوس هم له ځان، هم له جهان ډاريرم
 پردي خو پريرده، له خپلوان ډاريرم
 د جگړې غبر، د وير او وینو تصوير
 دي برید ته راوستمه
 زه له خپل سيوري نه ډاريرم، تښتم
 ځای د پناه نه لرم
 ان په خپل ذهن كي نه ځایرمه
 ډاريرمه، هغه نم تښتم

له ما نه گرد چاپيره
سل زر بلاوي تاو دي
يا خو به هيڅ هم نه وي
او كه زما د تصور بچيان دي
چي انگيرم يې داسې:
دا تور بچيان را نه چاپير دي
او بلاوي مي خوري
رنگي كلاوي مي خوري

۲۰۱۷/۰۶/۲۱

هيدرسليف
ډنمارک

د خيال بن

نړۍ به اور واخلي
ايري به شي
ليوان به يې ايرو باندي ولاړ وي
او قولي به باسي
چي دي د خيال په بن كې
كومه ورځ ونه گورم!

۲۰۱۷/۰۸/۳۱

هيدرسليف
ډنمارک

پڪ زړه

نيڪمرغي!
رابه شي پوهيرمه،
داسي وخت به راشي چي زه نه يمه

ناپوهي!
لاړه به شي زما له بنكلي بن څخه،
دا به هغه وخت وي چي زه تللي يم

ستاسو د يو شتون او د دي بل نه شتون
زړه را پولی کړی، کباب کړی دی
بنه يي پرسولی دی،
بيا يي راچولی دی

۲۰۱۷/۰۴/۲۹

هيدرسليف
ډنمارک

اقرار

خوب کي مي اوریده چي څه وايي ته
يو څه مي اوریده چي بنه وايي ته
په خپلي ميني دي اقرار وکړلو
زه چي راويين شوم، نور يي نه وايي ته

۲۰۱۷/۰۹/۰۱

هيدرسليف
ډنمارک

ستړی یمه

زه ډیر غریب لکه یو مری یمه
 زه یو وزری یمه، ستړی یمه
 نه د لویدیځ، نه د ختیځ شومه اوس
 څه پاتې نه دي شریدلې یمه

۲۰۱۶/۰۸/۱۹

هیدرسلیف

ډنمارک

بیوسه میلمه

زړه مې بندې درسره، وي دې خوندي درسره
 کړې به پرې پام لږ و ډیر، چې قدم ږدي درسره
 دی خو بیوس میلمه دی، نه کړې گوندي درسره
 که وي لمده که وچه، دی به یې خوري درسره

۲۰۱۷/۰۹/۱۶

هیدرسلیف

ډنمارک

هر څه څي راځي، اول پر زړه راځي

هر څه څي راځي، اول پر زړه راځي
مینه څي راځي، خو په کاته راځي
زړه مي لکه مي مخ پر ځور منډي کا
بنکلي څي وگوري په خاته راځي

۲۰۱۷/۰۹/۲۳
هیدرسلیف
ډنمارک

څي زه نه شم په یارانو کي کوزگوری

زمانه شوله آخره
اوس هر څه پکي سر چپه دي
څي وفا مي یو وار نه شي
په جفا باندي بدله
شي به رنگه مي کوډله
په ناکړي تيروتنه به بیا وايي
له هيڅ چا سره دغسي څه نه بنايي
زي څي گورم راته بنکاري
غوریدلی د جفا دی دلته سیوری
څي زه نه شم په یارانو کي کوزگوری

۲۰۱۷/۰۹/۲۳
هیدرسلیف
ډنمارک

مڙه انسانان، رنگي ڪلاوي مي خوري

ڪله تيارِي، ڪله رنڀوِي مي خوري
ڪله انسان، ڪله بلاوي مي خوري
زه هيوادوال، ڪه وطن وڙايمه
مڙه انسانان، رنگي ڪلاوي مي خوري

۲۰۱۷/۰۹/۲۳

هيدرسليف

ڊنمارڪ

هر يو چي راڻي تر بل بدتر راڻي

ڪنيت خو شوره زار ڪي بي ثمره وي
شور د ميني هم پري بي اثره وي
مور له دي نه بنه ته ڏير په تمه وو
هر يو چي راڻي تر بل بدتر راڻي

۲۰۱۷/۰۹/۲۳

هيدرسليف

ڊنمارڪ

لارمه تقدیره، درنه لارمه!

د ۲۰۱۷ کال د سپتمبر په شپږويشتمه نیټه، زما یو دوست په خپله فیسبوک پاڼه کې یو ښکلی گل ایښی و او ورته لیکلي یې وو:

«گلنه ښکلوم دې، خو پر اوربل دې ایښودلی نشم
خپله عکاسي»

ما چې ولوست، ناڅاپه مې دوه توري ور نه ایسته کړل، موزون نیم بیټی ورنه جوړ شو یو بل نیم بیټی مې سمدلاسه ور اضافه کړ او په کامنت کې مې ورته کښنود:

**گلنه ښکلوم دې، پر اوربل دې ایښودی نه شم
مخکې دې ولاړ یم، خو پوښتنې ته درتلاي نه شم**

بیا د همدې یوه بیت تورو زما د ککړې د گمبډې په کنډوالو کې تند باد راوالموزاوه، نور توري هم ورسره مله شول او ما هم هغه باد وړي، باد ښورولي د زمانې د ناکردو په دورو سپیره توري لږ را پخلا کړل او داسې مې په ترتیب په خپلو ځایونو کې کښنودل:

لارمه تقدیره، درنه لارمه!

ما وې چې ځواني به وي او زه خو زړیدای نه شم
لاره میلمنه او وې، چې زه خو دریدای نه شم

گوره زمانې ته چې دا څه کاني یې وکړلې
سترگې مې ور گوري، خوله کې ژبه، غږیدای نه شم

تندی نه مړ کیږم، ویاله ډکه له رڼو اوبو
ورک دې دا قانون شي، مازې مخ ور اړوای نه شم

دغه مې ځواني وه، لاره تیره په وپرونو شوه
وصل خو لا پریږده، تش یې نوم په خوله راوړای نه شم

وله د تقدیر له مازې نوم په کانو ووله
لارم ورنه لارم نور یې نوم هم اوریدای نه شم

۲۰۱۷/۰۹/۲۶

هیدرسلیف
ډنمارک

ته مي د جنگ کلي کي ورکه کرلي

که شين اسمان

که وريخ يا لمر

واوره بارن وي

که گلي که گله گرکي وي هم

تا پسي گرځمه

زه تالتيوم

ته مي د جنگ کلي کي ورکه کرلي

کلي نه تور او سوي مخ و وتم

په نا مالوم لوري مي مخه کرله

بيا چي په هره سيمه وگرځيدم

اور او ايري مخي ته راغلي

ته مي ونه موندي

تا پسي گرځمه

زه تالتيوم

ته مي د جنگ کلي کي ورکه کرلي

۲۰۱۴/۰۶/۱۴

هيدرسليف

بنمارک

لکه اوښ

لکه اوښ

لکه رستم داسې ځواکمن وم

خو نه شتونه دي:

لکه تار تر سنتې تیر کړم

۲۰۱۷/۱۰/۰۹

هیدر سلیف

ښمارک

ما هم ايسته وار تپگه

خپل زړه مي

په عذر كي در وړاندې كړ

تا هسي را وكاته

د «و» دي څه و نه ويل

د «نه» دي څه و نه ويل

بيا دي په خوره موسكا

بل تپ سر بارى وركړ

ما چي زړه ته وكتل

له هر څه نه وتلى و

ما هم ايسته وار تپره

۲۰۱۷/۱۰/۱۱

هيدرسليف

ډنمارك

يو ڄل مي د لاس ورغوى وگوره

يو ڄل مي د لاس ورغوى وگوره

ډير ځلي ډارپرمه

سودا مي وي:

نه شي چي بي تا شمه

بيا به څومره خاورې پر سر باد كړمه

۲۰۱۳/۰۵/۱۲

هيدرسليف

ډنمارك

وگوره!

يو خُل خو دې گونځو، دې تندي ته می ته وگوره
 ته په زړه کافر، د یار گوندي ته می ته وگوره
 بیا می لاس در واخله، لاس کيې ونیسه، در یاد یې کړه
 لږ یې در په زړه کړه، زړه بندي ته می ته وگوره
 تل یې خُرومه د واسکت په چپه څنډه کي
 ستا په لاس جوړ شوي، دې ځوندي ته می ته وگوره
 لارې زمانې او ډیر کلونه سره واوښتل
 ته لا ځوانه تانده، اوس پیري ته می ته وگوره
 غم جفا ځوان گرځي لاس یو کړي زه یې زور کړمه
 دوی را نوي کیږي، اوس پیري ته می ته وگوره

۲۰۱۷/۱۰/۱۰

هیدر سلیف

ښمارک

لمر ولاړ، سپوږمۍ زغلي او زه زغم

نن (۲۰۱۷/۱۰/۱۷) مي يو ځل بيا د خپلي خوښې هوا او فضا کې د طبيعت ننداره وکړه، د ښکلا ننداره مي وکړه، هغه هم د مني ښکلا. په ونو کې، په مځکه او هوا کې د شنو، سرو او زپرو پاڼو گډا، لوبې او له يو بل سره د مخه ښي ننداره مي په هر قدم کې وکړه.

له سهارنۍ منډې او چکر نه بيرته کور ته راستنيدم چې د لارې په اوږدو کې، د خپل کلي په يوه څنډه کې لمر خپلو ليدو ته ميلمه کړم او څه يې راته وويل. سړي وړانگې مي د سترگو پر پرده را خورې شوې، چې پاس مي وکتل، ومي ليدل چې پرته له شر و شور نه، لمر له اورو سره خپرې لگوي، تورو او سپينو وريځو لاس سره يو کړی و، هره شيبه يې د لمر گريوانه ته لاس اچاوه او نه يې غوښتل چې د لمر زرينې وړانگې د مځکې مخلوق، ونې او شنيلې ونازوي. ما د خپل موبایل د آرشیف لگولی موزیک غلی کړ او تر څو مي چې تيليفون عکس اخستلو ته چمتو کاوه، د وريځو لښکر د لمر مخه ډب کړه.

له ځان سره مي وويل: زوی يې لوی کړې، ژوند هم همداسې د سترگو رپ کې تيرېږي او تر څو چې ته خپلې غوښتنې ته ځان ورجوړوي، هغه بيا له لاسه وتلې وي. کتل مي چې لمر بيا خپل مخ رابنکاره کړ، ما په بېرته څو عکسونه وړ نه واخستل:

کله مي چې دا عکسونه په خپل موبایل کې خوندي کړل، نو مي له لمر سره د ديالوگ شيبه په دې تور انځور کړه:

لمر ولاړ، سپورمي زغلي او زه زغلم

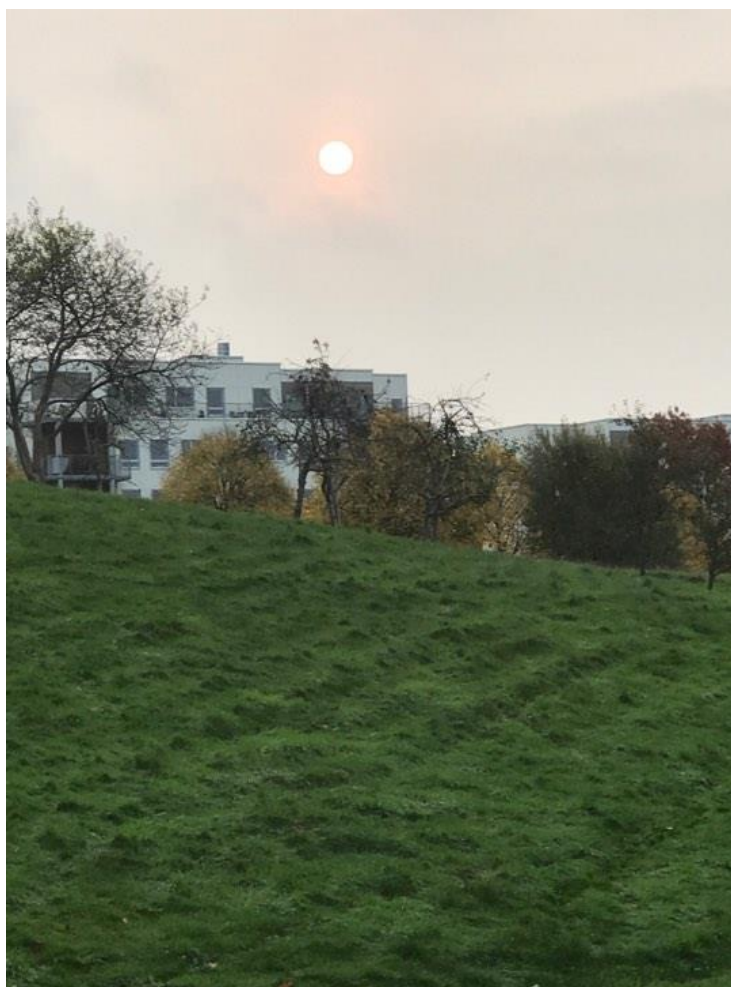
لمر ولاړ، سپورمي زغلي او زه زغلم
دوی خو يو څه کاندې، زه په څه زغلم

لمر مي وپوښته چې سور په منډو يې
تي داسي گڼي، کني زه نه زغلم

۲۰۱۷/۱۰/۱۷

هیرسلیف

ډنمارک

درځه همدا دي بس دي!

زه دي د حسن گدايي ته ناست وم
شيبې، ساتونه او څو ورځې لاري
خو ته راپېښه نه شوي
وروسته له اوږد انتظار
چي کله راغلي،
په خدا وي،
تا هر څه ته کتل،
خو زه دي و نه ليدم
زه بېنوا، کچکول مي تش پاتي شو
چي مي په وړو سترگو تا پسي کتل او کتل
نو مي له سترگو نه يو دوه بېنوا څاڅکي توي شول
بېنوا څاڅکو ويل:
درځه همدا دي بس دي!

۲۰۱۷/۱۰/۱۷

هيدر سليف

ښمارک

پښتون لالا

گوره چې تقدیر ته څه و نه وایي

ویني دي، په سترگو کي تصویر يي دی
 بل څه مخ ته نه ورځي، تقدیر يي دی
 ژوند او آرامتیا ته يي شا کړي ده
 بل څه نه راځي، بس يو شوگیر يي دی
 بل چې گناه وکړي، ده تي وليږي
 بڼه په بدو لار شي، دا تعبیر يي دی
 تللي ده خوبني او کډه شوي ده
 نور چې قتل وکړي، دلته وير يي دی
 گوره چې تقدیر ته څه و نه وایي
 ده چې پر ځان بار کړ، خپل تقصیر يي دی

۲۰۱۴/۰۳/۱۱

هیدرسلیف
 ډنمارک

رنگ به زیره پانه کرم،

خزان ته به يي وسپارم

ځان به سمندر ته کرم، توپان ته به يي وسپارم
 رنگ به زیره پانه کرم، خزان ته به يي وسپارم
 دا ځل ننوتو او زاريو ته که غور نه شوي
 سر به له غره ووهم، چوگان ته به يي وسپارم

۲۰۱۷/۱۰/۲۴

هیدرسلیف
 ډنمارک

شپه ورځ میلمه اوس د ژړا یمه زه

تورو وهلی له هر خوا یمه زه
 هم ملامت تر خپل مولا یمه زه
 اوبنکو او وینو نه خلاصی نه لرم
 تر ستوني ډوب په کومه څا یمه زه
 چغې وهم په نامالومي پټي
 هم شپه، هم ورځ په واویلا یمه زه
 یوازي ته یې چې مې غږ در رسي
 له نورو خلکو اوس جلا یمه زه
 کریغې مې دومره لوړې شوي دي اوس
 ځان راته بنکاري چې بلا یمه زه
 د پټولو څه راپاتي نه دي
 وتول عالم ته هویدا یمه زه
 نورو ته، خدای پوهیږي څنگه بنکارم
 د مینې کار کي بینوا یمه زه
 ځواني او عمر رانه منډې وهي
 یاران هم نه شته ترې جلا یمه زه
 خندا خوښی هم کډه شوي رانه
 شپه ورځ میلمه اوس د ژړا یمه زه

۲۰۱۷/۱۰/۳۰

هیدرسلیف
 ډنمارک

يو سړی، اوه سړی، اويا سړی

بښامار چې راغی بښار ته غلی
 له یوه سر، سره
 ټول غلي ناست وو
 چا څه و نه ویل
 څو غلي ناست یې چې تر ستوني تیر کړل
 په خوشالی سره اوه سړی شولو
 خلکو رڼې، رڼې کتل
 او بیا یې هم څه نه وې
 بیا یې تر ستوني کلی تیر کړ
 او اوه سړی اويا سړی شولو
 اوس له اویاوو خولو نه
 اويا اورونه شیندي
 ژوند یې د زهر و گوت کړ
 او ټول بښاریان یې ورته ودرول
 بښاریان که غواړي که نه غواړي
 خامخا به دا گوتونه کوي
 کرار دې غلي کیني
 او خپل جامونه دې پر سر اړوي

۲۰۱۷/۱۱/۰۲

هیدرسلیف
 ښمارک

تازه مو پريښي دي، روان يو په ورستو پسي ځو

په زړه، په مينه مو پوره نه كړه، په شتو پسي ځو
گل گلستان پريردو، بيديا ته په ازغو پسي ځو
د نا پوهي او جهالت خپسه پريوتې پر مور
كور نعمتونو څخه ډك، څو مور پيرزو پسي ځو
د نور عالم ننداره وكړه چې پر كومه درومي
مور پوهه پريښي ده، روان زړو كيسو پسي ځو
لكه رانده د لار، بي لاري توپير نه شو كوي
تازه مو پريښي دي، روان يو په ورستو پسي ځو
موره نړۍ ته له يو ډير واړه سوري نه گورو
پوهي تدبير ته مو شا كړي، په جذبو پسي ځو
خپله مو كړي نه بل چا، چې اور او وينو كي يو
سيخه لار پاتي ده، روان يو په كبرو پسي ځو
كه اوبنان نه وي كجاوي په خپله تلاي خو نه شي
كاروان مو پريښي دي، روان يو كجاوو پسي ځو
بنيگنه لاره مروره شوله نور نه راځي
دا څه راوشول چې ښه پاتي تيروتو پسي ځو
په ټول تاريخ كي مو سر لوړ و هسكه غاړه وو تل
نا ځايه څه تندر را پيښ، چې خميدو پسي ځو
داسي يوه ورځي څه ونه شول چې شكر وكړو

شاکر خو نه یو، سر گردانه اسویلو پسي ځو
 نور عالمونه قسمتونه بدلوي روان وي
 موره خوله پتي یو، اسیر یو، قسمتو پسي ځو
 د پوهي زور ته تندرونه هم خپل سر تیتوي
 موره تقدیر ته یو تسلیم او تندرو پسي ځو
 د غني تار باندې ترو او د باد مخي تي ږدو
 ژوند مو هوا ته دی سپارلی، تقدیرو پسي ځو
 ځای پر ځای ناست یو حرکت او خوځون نه لرو مور
 لاس مو اسمان ته دی نیولی، بیا شملو پسي ځو
 منډې وهو په هغه څه پسي چي هیڅ هم نه دي
 خپل ویاړ مو پریني دی روان یو په خازو پسي ځو
 گورئ را وگرځئ غلته ده چي ځئ ورپسي
 تاسو پوه نه یئ، اوس روان یو توطیو پسي ځو
 د مچ د سر په اندازه هم عقل نه شته مور کي
 هم سوله غواړو، هم روان یو مردکو پسي ځو
 زه به هم غلی شم د تاسو په څیر غلی به شم
 خو تاسو پوه شی چي مور ځو، تبا کیدو پسي ځو
 نور به هم پاتي تمدن او پرمختگ ځيني شو
 د وړاندې تگ فکر مو پریني، اندیننو پسي ځو
 زرگی مې وچاود له دې خلکو او دې فکر سره
 نور وړاندې درومي، مور په تیرو زمانو پسي ځو

۲۰۱۷/۱۱/۰۸

هیدرسلیف

ډنمارک

ډالی

پر زړه،
پر ذهن مي
د وير څپې نن بيا راغلي
لږه موسکا دي
باد څپو کي
په ډالی کي راکړه
چي لږ دمه شمه پرې

۲۰۱۳/۰۹/۲۴
هيدر سليف
ډنمارک

چوپتيا

چوپتيا نه غږ راځي، دي خلکو نه، نه
تيرو نه خوږ راځي، دي خلکو نه، نه
ټول خلک گونگ دي، زمانه گونگه ده
چيغي له دروږ راځي، دي خلکو نه، نه

۲۰۱۷/۱۱/۰۹
هيدر سليف
ډنمارک

زما به له خوښي نه زړه درمنډې کړي

رابه شي، بيا رابه شي، پخلا به شي
 ما ته چې وگوري، په خندا به شي
 زما بانه او سترگي به سلام وکړي
 ستا بارخو او شونډې به کلام وکړي
 ته به نور څه نه وايي مسکي به شي
 تانده لکه لښته او تنکي به شي
 بني خولي به ستا پر تنډه منډې کړي
 زما به له خوښي نه زړه درمنډې کړي
 و بي نيسي ته پلو کي غلي بڼه
 را بېولي بيرته په لار پلي ته
 ستا زړه به گوگل کي گلان وسپري
 زما زړه به خوښي نه بڼه ډير ورغري
 لار به شو له نرخ د زماني نه پټ
 جوړه به د ميني دنيا گي په مټ
 ستا له خولي چې نن د ميني ساز وشو
 نوي ژوند شو، بيا نوي آغاز وشو

۲۰۱۷/۱۱/۱۲

هيدرسليف
 ډنمارک

ستري نري

ستري نري ده، ستريوي يي پسي
چي څنگ يي غواري، څرخوي يي پسي

که څوک ورتو وايي کاکا څه کوي؟
ځواب يي لنډ وي، لنډوي يي پسي

۲۰۱۷/۱۱/۱۶

هيدرسليف

ښمارک

انسان، وینه او محکمه

او نه پوهیږو موږ هیڅ
 چې محکمه ژبه لري
 آغه دی چیغې وهي وایي:
 نور یې نه شم زغمی
 د انسان سره وینه مي ډیر زوروي
 انسانه خدای ته گوره!
 نوره خړوبه یمه
 نوره یې نه شم لیدای
 نوره یې نه شم زغمی
 نوره یې مه تویوه

۲۰۱۷/۱۱/۲۳

هیدر سلیف
 ښمارک

د ژړا حق

وني خو ټولې پر ځان ژاري
 چې دوی غوڅي شولي
 زما هم هر اندام غوڅ شوی
 خو ژړلی نه شم
 گوره چې وني هم لا ښي دي تر ما
 پر خپل دا پری اندام ژړلای خو شي
 زه لا ژړلی نه شم
 د ژړا حق اخستل شوی له ما

۲۰۱۷/۱۱/۲۴

هیدر سلیف
 ښمارک

کنگل

ٽول يم ڪنگل شوي، ڇهه را پاڻي نه
 خوله مي او غورنه مي
 ڙبه، هم هيوننه مي
 داسي ڪنگل شوي چي خوڇيري نه
 بس يو مي ماغزه او بل مي دوي سترگي
 پاڻي له ڪنگله دي
 دوي هم د چا لار ڄاري
 ڇو توري مي پاڻي لا ڪڪره کي
 ڇو جملي دي پاڻي لا په بره کي
 دا چي سره وپيي
 دوي به هم ڪنگل شي نور

۲۰۱۷/۱۱/۲۴
 هيدرسليف
 ڊنمارڪ

دوه ديوان

مخڪي د تخنيڪ لوي ديو په منڊه دي
 شاته د وحشت ديو پروت په ٽنڊه دي
 زما وطن او خلڪ ڇهه جالو کي گير
 خام تار کي ژوند نښتي او په څنڊه دي

۲۰۱۷/۱۱/۲۴
 هيدرسليف
 ڊنمارڪ

داسي حال پر ما راغلي

په کي هيڅ نه شومه غلي

ته يي اور که يي اوبه
په دي پوه نه شومه زه

خمنی که اسمانی يي
ته مي خپل که کوم پردی يي

کله اور شي چي مي سوخي
شم لمبه لکه پيلوخي

بيا اوبه شي د رحمت
ورکوي را نه زحمت

پاس مي بوزي پلازو ته
بيا مي واچوي لمبو ته

داسي حال پر ما راغلي
په کي هيڅ نه شومه غلي

هره سا ادلون بدلون دي
بسه عذاب او بيا للون ادي

۲۰۱۷/۱۲/۰۶

هيدرسليف
ډنمارک

وړی میلمه

افغان کوربه

جگړه میلمه ده ز مور
 مور د پښتو پر برید ولاړ یو
 د رگ وینې
 او د څو زلمو سرونه پرې خورو
 دا بنايسته پیره موده
 مور په تیار دسترخوان
 دغه خونخوار میلمه ته
 لس نه، شل نه
 سل زر سرونه ایښي
 میلمه لا مور نه دی
 پوښتنه کوي:
 دیگي کی بل څه نه شته؟
 د پښتانه او کوربانه په دود مور غلي ورته
 د جهالت نیلی مو زین
 مور پرې سپاره
 په کونه گرد تاویرو

۲۰۱۷/۱۲/۰۶

هیدر سلیف
 ډنمارک

د حسن سکه

تا ته، ستا حسن ته سپورمی زره تنگي
 د حسادت اور کي يي خان وسيخه
 شا و خوا کلی، چم گاوند او خلک
 د تا د حسن خزاني نه لا خبر هم نه دي
 بڼه، نا خبره دي وي
 د تا د حسن د سکه په ارزښت
 سپورمی خبره ده
 او زه خبر يم
 هغي خو خان وسيخه
 زه دي په مينه کي گلزار، گلزار يم
 او ستا د حسن سکه زره کي ساتم
 خکه شتمن تر ټولو خلکو يمه

۲۰۱۷/۱۲/۱۱

هيدرسليف
 پښمارک

مور ته بريالي دي زمور قام دي وي

گوره چي بنه پام دي وي او پام دي وي
 يو وخت نه، سهار او «شام و دام» دي وي
 ته يي چي خام اخلي، نو در وايځله
 داسي يي و نه گني چي خام دي وي
 زه خويي گنمه چي بري مو دي
 تي چي بري نه گني، ستا کام دي وي
 تا ته که ناکام وي، خود بي مات گني
 مور ته بريالي دي زمور قام دي وي
 ما ته غاړه هسک لکه غر درند بنکاري
 تا ته که ناکام وي، نو ناکام دي وي
 ته وايي يو څه، زه بل، زمان يوبل
 پاس خوشين اسمان دي تا ته بام دي وي

۲۰۱۷/۱۱/۱۷

هيدرسليف

بنمارک

چیرې چې کرکه نه وي

له مودو اوږد انتظار
 چې بیا په مخه راغلي
 پر زړه مې ټپ د نظر
 له خونده ویلي شومه
 مزې، مزې وي چې بیا
 سترگې په سترگو شولو
 چې مې له لرې لیدې
 په یاد کیدې مې وعدي
 نو بیا به کله یو حُل
 بڼه مخامخ شوو سره
 چې نظر وځنگوو
 سترگې خبرې وکړي
 مینه وزرې وکړي
 له دې بې مینې کلي
 په کوم بل لور والوزو
 چیرې چې کرکه نه وي
 خلک خو پریرده،
 چې څاروي او شنلي
 یو بل ته غاړه وزي

۲۰۱۷/۱۲/۱۲

هیدرسلیف
 ډنمارک

دا دی باران ودرید

د فرید باراني مرگ

د ۲۰۱۷ کال د دسمبر په څوارلسمه (۱۴) نور ډاډه شوم چې فرید باراني مړ دی او د پښتو شعر له غره نه یوه پخه او مرمرینه تیزه بڼکته را ولویده. خپل آرشیف می پرانست، د ده نوم می کلیک کړ چې عسکونه او شعرونه یې له نظره تیر کړم. څو ټوټې شعرونه می یې چې له نظره تیر کړل، څیره یې له بېرې رپرې او د ده د شعر د لغاتو له لښکر سره، زما د سترگو د کړکۍ تر مخې تیر راتیر شول، بیا می یې کوم بل شعر ته نظر وکړ، د شعرونو بیتونه ته او د شعرونو تورو ته می ژړا راغله او دا څلوریزه می ورته ولیکله:

فرید باراني

اهدا:

فرید باراني ته!

دا دی باران ودرید

شعرونو وژاړی، شاعر مونه شته
باراني نه شته او ماهر مونه شته

د تاسو هر توري نه اوښکې ځاڅي
فرید خو لاړو اوس خاطر مونه شته

۲۰۱۷/۱۲/۱۴

هیدر سلیف

ډنمارک

څو ورځي کيږي ځنازه يې پر اوږو گرځوم

(فريد باراني ته)

دوې ورځي کيږي ناست يم ليکم ورته
لکه شيرام چې د چنار پر پاڼو تير شي داسې
په ملامتو سترگو
د باراني د شعر دفتر اړوم
کله په بله پاڼه
منگولي خيښي کړم يو څه وليکم
کله د ویر څپې غالبې شي او لاندي مې کړي
دوې ورځي کيږي ناست يم ليکم ورته
نه مې ملا درد کوي،
نه مې په پښو کې خور شته
زما د زړه اوږې رازورندي شوي، خوږې شولي
څو ورځي کيږي ځنازه يې پر اوږو گرځوم

۲۰۱۸/۰۱/۰۴

هيدر سليف
ښمارک

ما اړولي د زاړه كتاب زړې وړقي

پاس مي پر سر باندي اسمان غوريږي
او لاندي مخکه باندي ځای نه لرم
په دې اله گوله کې
چې مي کتل لاس کې مي زور کتاب و
ما اړولي د زاړه کتاب زړې وړقي
د فال په نيت چې د راتلو او قدمو غږ به دې کله راځي

۲۰۱۸/۰۱/۰۶

هيدرسليف

ډنمارک

د شاعر لنډه بیوگرافي:

پوهندوی محمد آصف بهاند د محمد عمر زوی، د ۱۹۵۷م کال د دسمبر په ۲۳مه نیټه د کابل د چهاردهي په شکرالله خان نومي کلي کې زیږیدلی دی. لومړنۍ زده کړې یې د کابل د علاوالدين په تجربوي ښوونځي کې کړي دي، بیا یې د کابل په محمود طرزي لیسې کې خپلو زده کړو ته دوام ورکړ، خو دولسم ټولگی یې د میدان ښار د نرخ په لیسې کې پای ته ورساوه.

د ۱۳۵۵ کال د حمل په میاشت کې یې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو په پوهنځي کې لوړې زده کړې پیل کړي او په ۱۳۵۸ کال یې د لیسانس سند تر لاسه کړ. له فراغت نه وروسته د کابل د روښان په دارالمعلمین کې د ښوونکي په توگه ومنل شو.

په ۱۳۶۰ کال په ژمي کې د کابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي په علمي کدر کې ومنل شو. په ۱۳۶۶ کال کې یې د استاد صدیق روهي په لارښوونې د ماسټرۍ د تیزس دفاع وکړه.

آصف بهاند له ۱۳۵۶ کال راهیسې شعر وايي، نوی شعر ډیر لیکي، کله، کله یوه نیمه غزله او قصیده هم لیکي. په سل گونو علمي تحقيقي مقالې، شعرونه او کتابونه یې په هیواد کې دننه او له هیواد څخه د باندې په معتبرو علمي مجلو او بریښنايي خپرونو کې نشر شوي دي.

د هجري شمسي نېټې په شپږمه لسيزه کې د څو کلونو له پاره د کابل پوهنتون د علمي مجلې (اجتماعي علوم) د مرستیالی دنده ورله غاړې وه.

دغه راز د هجري شمسي نېټې په شپږمه لسيزه کې د اوږدې مودې له پاره د راډیو افغانستان د روزني ادارې د علمي پروگرام «مور او اوریدونکي» لیکوال پاتې شوی دی.

آصف بهاند د افغانستان د لیکوالو ټولني د مرکزي شورا غړی و.

په هیواد کې دننه او له هیواد څخه د باندې یې په لسگونو علمي او فرهنگي سمینارونو کې گډون کړی، مقالې یې ورته لیکلي دي او په یادو سمینارونو کې یې لوستي دي.

په ماسکو کې د اوږدې مودې له پاره د افغانستان د فرهنگ ټولني د منشیتوب او د یادې ټولني د ادبیاتو د څانگې مسولیتونه ورله غاړې وو.

د سویدن په بیلابیلو ښارونو کې، د سویدن هیواد او په سویدن کې د میشتو افغانانو د فرهنگي ټولنو له خوا د مورنۍ ژبې سمینارونو ته بلل شوی او د یو لکچر په صفت یې کارنده او فعاله برخه په کې اخیستي، مقالې یې ورته لیکلي دي او له سکندنویایي هیوادونو څخه د مورنۍ ژبې له راغلو ښوونکو سره یې د مورنۍ ژبې پر ستونزو او په پردي چاپیریال کې د مورنۍ ژبې د زده کړې او ساتلو پر ستونزو او د حل پر لارو چارو غږیدلی، مشورې یې ورسره کړي او د سویدن په ستاکهولم، یوتیبوري او مالمو ښارونو کې یې گڼ لکچرونه وړاندې کړي دي.

آصف بهاند د خپل ادبي فعالیت په اوږدو کې دغه علمي کارونه تر سره کړي دي:

- ۱ - پښتو ادب له ۱۲۵۰ څخه تر ۱۲۹۷ پورې (د لیسانس دورې مونوگراف)،
- ۲ - شعر د پښتو کلاسیکو شاعرانو له نظره (د پوهنپلارۍ علمي رتبې ته د لوړیدو له پاره علمي اثر)،
- ۳ - د معاصر پښتو شعر شکل او مضمون (د پوهنپلارۍ علمي رتبې ته د لوړیدو له پاره علمي اثر)،
- ۴ - په پښتو شعر کې د انځور او تخیل مسأله (د پوهنپلارۍ علمي رتبې ته د لوړیدو له پاره علمي اثر)،
- ۵ - د پښتو ژبې گرامر او ادب، لومړی کتاب، د کابل پوهنتون د نا پښتو څانگو له پاره درسي کتاب (گسترن چاپ)،
- ۶ - د پښتو ژبې گرامر او ادب، دویم کتاب، د کابل پوهنتون د نا پښتو څانگو له پاره درسي کتاب (گسترن چاپ)،
- ۷ - د پښتو ژبې گرامر او ادب، دریم کتاب، د کابل پوهنتون د نا پښتو څانگو درسي کتاب (گسترن چاپ)،
- ۸ - د پښتو ادبیاتو د لرغونې دورې منظوم متون، د پښتو څانگې درسي کتاب (گسترن چاپ)،
- ۹ - د پښتو ادبیاتو د اوسنۍ دورې منظوم متون، د پښتو څانگې درسي کتاب (گسترن چاپ)،
- ۱۰ - د خوشال د دستارنامې منتخبات، د پښتو څانگې درسي کتاب (گسترن چاپ)،
- ۱۱ - د کوچنیانو ادبیات، د چاپ او خپرونو د دولتي کمیټې له خوا په ۱۳۶۶ کال کې خپور شوی دی او دویمه درجه مطبوعاتي جایزه یې گټلې ده،
- ۱۲ - مروړه مخکې (د شعرونو ټولگه)، په ۲۰۰۹ کال په کابل کې د دانش خپرندويي ټولني له خوا خپره شوی ده،
- ۱۳ - لارورکي لارویان، لومړی ځل په ۱۳۹۱ کال کې چاپ شوی دی، مومند خپرندويي ټولني خپور کړی دی او دویم ځل د ۲۰۱۷ کال په جولای کې په افغان جرمن آنلاین کې پر لیکه شوی دی،
- ۱۴ - د سمندر وړه بناپیری، لیکوال: هانس کریستین اندرسن، ژباړن: آصف بهاند، په ۲۰۱۸ کال په کابل کې چاپ شوی دی، مومند خپرندويي ټولني په جلال آباد کې خپور کړی دی،
- ۱۵ - د سمندر وړه بناپیری او نه (۹) نورې کیسې، لیکوال: هانس کریستین اندرسن، ژباړن: آصف بهاند، د ۲۰۱۸ کال په جنوري کې په افغان جرمن آنلاین کې پر لیکه شوی دی،
- ۱۶ - لنډۍ او د ثبتولو ستونزه، د ۲۰۱۸ کال په جون کې په افغان جرمن آنلاین کې پر لیکه شوی دی،
- ۱۷ - د کوچنیانو ادبیات، (د کوچنیانو ادبیات، تاریخي پس منظر، اوسنی حالت) دویم ټوک، د دوه زره اوه لسم (۲۰۱۷) کال په اگست کې، په افغان جرمن آنلاین پورتال کې پر لیکه شوی دی،

- ۱۸ - د باران سيوری (د شعرونو ټولگه)، د ۲۰۱۸ کال په اکتوبر میاشت کې په افغان جرمن آنلاین کې پر لیکه شوي ده،
- ۱۹ - د تعلیم ډیوه او د نوي نسل روزنه (د مقالو ټولگه)، د ۲۰۱۹ کال په فبروري میاشت کې، په افغان جرمن آنلاین پورتال کې پر لیکه شوی دی،
- ۲۰ - د امپراتور نوي جامي او شپږ نورې کیسې، لیکوال: هانس کریستین اندرسن، ژباړن: آصف بهاند، د ۲۰۱۹ کال په می میاشت کې په افغان جرمن آنلاین کې پر لیکه شوی دی،
- ۲۱ - د افغانستان له ماشومانو او کوچنیانو سره د تاوتریخوالي ستونزه (د مقالو ټولگه)، د ۲۰۱۹ م کال په سپتمبر میاشت کې، په افغان آنلاین پورتال کې پر لیکه شوی دی.
- ۲۲ - د ډنمارگي فرهنگ څو غوره بېلگې (د ډنمارک او ډنمارکیانو په باب د مقالو ټولگه)، لومړی ټوک، د ۲۰۲۰ م کال په جنوري میاشت کې، په افغان آنلاین پورتال کې پر لیکه شوی دی.
- ۲۳ - يو ځل مي د لاس ورغوی وگوره! (شعري ټولگه)، همدا اثر.

چاپ يا آنلاین کولو ته تيار:

- د شعرونو دوي ټولگې،

- او درې عنوانه څیرنيز کتابونه.

پوهندوی آصف بهاند اوسمهال د ډنمارک په هیواد کې ژوند کوي او لکه پخوا په فرهنگي کارونو کې فعال دی، خپلو څیرنيزو او تخليقي کارونو ته دوام ور کوي.

پای